

OSPEŠNJA
KNJIŽNICA
CELJE

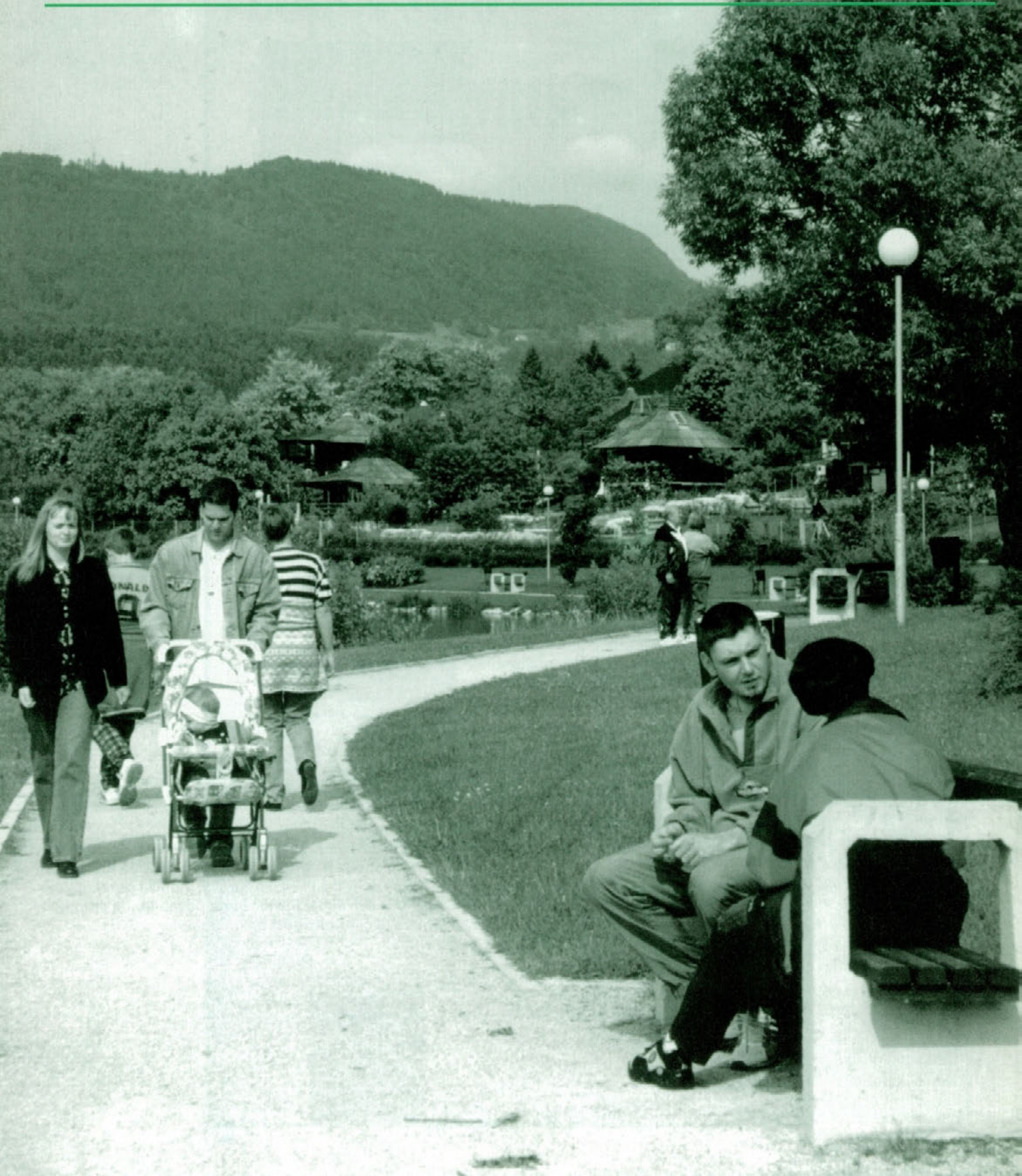
RUDAR

1953 45 1998

PREMOGOVNIK
VELENJE

ČASOPIS PREMOGOVNIKA VELENJE, ŠTEVILKA 5, MAJ 1998, LETO XXXII

Izdajatelj**Rudnik lignita Velenje****Ureja uredniški odbor**

Božena Steiner, Diana Janežič, Dragica Marinšek, Ivo Hans Avberšek, Aca Poles, Peter Pušnik, Boris Potrč, Jože Kožar.

Glavna urednica

Diana Janežič

Novinarka in lektorica

Dragica Marinšek

Oblikovanje

Ivo Hans Avberšek

Grafična priprava

NAŠ ČAS, d.o.o. Velenje

Tisk

Grafika Bizjak Velenje

Naklada

4000 izvodov

Naslov

RUDAR, Partizanska 78, 3320 Velenje, tel. (063) 853-312 int. 18-15, fax (063) 854-986, E-mail Diana.Janezic@rlv.si

Rudar je vpisan v register časopisov in se po mnenju Ministrstva za informiranje z dne, 14.2.1992, št. 23/67-92 šteje za izdelek iz tarifne številke 3, tč. 13 Tarife prometnega davka, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po 5-odstotni stopnji.

Glasilno Rudar je brezplačno.

Prihodnja številka Rudarja izide 1. julija. Prispevke zanj lahko pošljete v uredništvo najpozneje do 15. junija 1998.

Naslovnica

Vse več ljudi si novih moči nabira v TRC Jezero.

foto:

Diana Janežič

strani 4 - 10

Morda bomo kdaj v prihodnjih letih označili leto 1998 za prelomno. Po nekaj letih je letos namreč končan proces lastninskega preoblikovanja podjetja. 20. maja je bilo podjetje vpisano v sodni register kot Premogovnik Velenje, delniška družba. Kakšna so pravila igre v njej? Katere organe vodenja delniške družbe moramo oblikovati? Kako se sredi vseh teh dogajanj v podjetju Premogovnik Velenje umešča v slovenski sistem elektrogospodarstva in premogovništva? Kakšna je njegova vloga v njem?

strani 11 - 17

Med številnimi dogodki, ki so se zgodili v aprilu in maju, si lahko preberete o možnostih za prodajo naše odkopne metode v Turčijo, o tem, kako urejemo obrežja jezer in kaj še načrtujemo v njihovi okolici, kaj o počnejo v ERICu, o čem so poslušali predavanja člani Društva inženirjev in tehnikov ter kako se tkejo prijateljske vezi med poslovnimi partnerji.

strani 18 in 19

Na obisk smo se povabili k upokojenemu vodji Jame Preloge Francu Škarji in izvedeli, kako je zaživel kot upokojenec in kaj bi po tridesetletnih izkušnjah svetoval vsem, ki svojo poklicno pot začenjajo zdaj.

strani 21 - 24

Po Zakonu o davkih so stroški, ki ji podjetje nameni za preventivno rekreacijo svojih delavcev, drugi prejemki iz delovnega razmerja oziroma boniteta delavca. Koliko bo podjetje in vsakega posameznika po novem veljala skrb za zdravje v obliki preventivnih programov? Preberite pod naslovom "Po čem po zdravje" in ne pozabite, da smo eno redkih slovenskih podjetij, v katerem delavci to možnost sploh imajo!

Zopet smo Premogovnik Velenje

V sklopu aktivnosti, ki smo jih skoraj tri leta vodili pri lastninskem preoblikovanju podjetja, je kar nekako v senci potekala še ena, zelo pomembna aktivnost - podjetju smo vračali ime, ki ga je nekoč že imelo.

Listina o nameri za preimenovanje v Premogovnik Velenje je bila podpisana na svečani seji delavskega sveta 1. julija 1995, s pridržkom, da bo uradno preimenovanje začeto z datumom, ko bo opravljen vpis javnega podjetja Premogovnik Velenje, delniške družbe v sodni register v Celju. Vpis je bil opravljen 20. maja 1998.

Predvidoma 16. julija letos bomo sklicali prvo skupščino delničarjev našega podjetja. Tudi to bo vsekakor zgodovinski datum za podjetje, še posebej zato, ker kot delničarji nastopamo na njej tudi mi, redno zaposleni delavci podjetja, ter upokojenci in nekateri bivši sodelavci našega podjetja.

Mnogi med vami ste me že večkrat povprašali, kakšno usodo napovedujem našim delnicam. Vedno sem bil optimističen v odgovoru na takšna vprašanja in nič se ni menjalo, da optimizma ne bi ohranil tudi v prihodnje. Res pa je, da bodo naše delnice imele zanimivo vrednost le, če bomo ostali dobro podjetje tudi vnaprej, če bomo znali naše namere udejanjiti tudi skozi dolgoročno pogodbo o proizvodnji in prodaji premoga Termoelektrarni Šoštanj, če bomo znali ohraniti svoje pravo mesto v slovenskem elektroenergetskem sistemu tudi po vstopu Slovenije v Evropsko zvezo.

Večina platna in škarij je predvsem v naših rokah, nekaj pa bo k temu moral in hotel prispevati tudi naš večinski lastnik. Možnosti, ki se nam skozi na novo definirani lastninski status podjetja nakazujejo, po mojem prepričanju niso slabe, le plemenititi jih bomo morali znati dovolj dobro.

Velikokrat doslej smo sebi pa tudi širšemu okolju dokazali, da znamo delati in da smo lahko uspešno podjetje. To potrjujemo tudi s pridobitvijo certifikata kakovosti ISO 9001, ki nam bo svečano izročen na "Skoku čez kožo" 3. julija letos. To dokazujejo trendi rasti produktivnosti, nižanja proizvodne cene premoga in visok nivo varstva pri delu, ki jih dosegamo letos. Rezultati zares vlivajo veliko mero optimizma tudi za naprej.

Le zakaj naj ne bi bilo umestno tudi pričakovanje, da bodo naše delnice čez čas prinašale solidno dividendo?

Srečno!

Dr. Franc Žerdin

Pogovor z direktorjem podjetja dr. Francem Žerdinom o položaju Premogovnika Velenje v sistemu elektrogospodarstva in premogovništva

Pomembne prelomnice

Morda bomo kdaj v prihodnjih letih označili leto 1998 za prelomno. Po nekaj letih je letos namreč končan proces lastninskega preoblikovanja podjetja. Neodvisna slovenska inštitucija je letos ocenila, da v podjetju opravljamo celotni delovni proces kakovostno in v skladu s standardi ISO 9001. Najbolj dosedaj smo zmanjšali število nezgod pri delu in v aprilu dosegli najnižjo stopnjo bolniških izostankov. Kako se sredi vseh teh dogajanj v podjetju Premogovnik Velenje umešča v slovenski sistem elektrogospodarstva in premogovništva? Kakšna je njegova vloga v njem?

Dr. Franc Žerdin

Rudar: "Načrtovanje poslovanja v letu 1998 se je začelo počasi in burno, saj se kljub skrbno izdelanim temeljem poslovne politike z ministrstvom nismo mogli dogovoriti za količino proizvodnje. 18. maja ste imeli sestanek pri ministru za gospodarske dejavnosti Metodu Dragonji. Ste se pogovarjali tudi o tem?"

Dr. Žerdin: "Namen obiska pri ministru Dragonji je bila predvsem razvojna strategija podjetja. Vanjo spada odločitev, kaj se bo s Premogovnikom dogajalo po letu 2005, saj do tega leta so stvari v glavnem dorečene. Tema pogovora z ministrom je bila tudi dolgoročna pogodba o prodaji premoga TE Šoštanj oziroma o prodaji električne energije iz TE Šoštanj v slovenski elektroenergetski sistem.

Med drugim pa smo se lotili tudi aneksa k pogodbi za letošnjo proizvodnjo, ki se nanaša na 200 GWh dodatne proizvodnje električne energije v TEŠ. Dogovorjeno je, da bo aneks podpisan do 22. maja (pogovor je tekel 19. maja, op.p.). V pogovorih o aneksu ni sporno, da bi takšna proizvodnja letos bila, saj je TEŠ v prvih štirih mesecih in pol že proizvedel 210 GWh nadplanske električne energije, glavno vprašanje tokratnih pogovorov je bila cena te energije. Predlogov je več; Eles predlaga ceno 4,2 tolarja za kilovatno uro, ministrstvo pa ceno od 4,8 do 5,1 tolarja za kilovatno uro. Dogovorjeno je, da bo minister poslal stališče ministrstva Elesu."

Rudar: "Kakšna pa je bila proizvodnja v Premogovniku v štirih mesecih letošnjega leta in kako poslujemo?"

Dr. Žerdin: "Izdelali smo poslovno poročilo za prve tri letošnje mesece. Ugotavljamo, da je bil izkop premoga zelo dober, da smo v TEŠ prodali načrtovano in še dodatno količino premoga, ki jo predvideva prej omenjeni aneks, opažamo pa, da je izredno upadla prodaja komercialnih vrst premoga. Ocenjujemo, da tudi zato, ker je bil uveden ekološki davek, in sicer 27,27 odstotka na ceno premoga, kar ga je, seveda, zelo podražilo. Prodajna cena komercialnega premoga je sedaj 11.000 tolarjev za tono, od tega ostane Premogovniku

6.481 tolarjev, vse drugo pa so dajatve državi. V zadnjih desetih letih ni bilo takšne strukture cene komercialnega premoga in s tem nam dela država slabo uslugo.

V prvih treh mesecih ugotavljamo 213 milijonov tolarjev izgube. Poslovodni odbor ocenjuje, da ta izguba ne pomeni nič posebnega v poslovanju in gre na račun slabše prodaje komercialnih vrst premoga in na račun nekaterih poslovnih dogodkov, ki se v podjetju v prvih treh mesecih še niso zgodili - to sta predvsem sprememba amortizacijskih stopenj in materialno poslovanje.

Ko bo podpisan aneks k pogodbi o prodaji premoga, bomo imeli vse pogoje, da bo končni rezultat našega letošnjega poslovanja pozitiven.«

Rudar: "Ob tolikšnem upadu prodaje komercialnega premoga se postavlja vprašanje delovanja klasirnice v Pesju. Ta ogromen objekt veže veliko stroškov. Kako razmišljate o tem?"

Dr. Žerdin: "Problem klasirnice je res velik. Premog, ki ga prodajamo v komercialno je najdražji in pri tako nizkih količinah ta dejavnost ni upravičena. Če bi se odločali zelo na hitro, bi se res morali odločiti o nadaljnji usodi klasirnice. Vendar pa gre skozi klasirnico ves premog, ki pride iz jam in zato na hitro obratovanja klasirnice ni mogoče ustaviti. Spremeniti bi bilo treba tehnologijo izvoza premoga in zgraditi nov izvozni jašek, ki naj bi bil lociran blizu deponije premoga. Zaustavitev klasirnice bi pomenila tudi zaustavitev dolgih transportnih trakov.

Tehnični sektor je že pred letom dni začel vsestransko analizirati položaj klasirnice in vmesne faze je že predstavil. Nalogo pa je, seveda, treba celovito rešiti; menim, da bomo okoli leta 2000 odločitev o tej veliki investiciji sprejeli."

Rudar: "V preteklih mesecih se je v podjetju zgodilo še nekaj pomembnih dogodkov, na primer pridobitev certifikata ISO 9001, trendi zmanjševanja nezgod pri delu, zmanjšanje bolniških izostankov... Kako jih komentirate?"

Dr. Žerdin: "Ta certifikat pomeni zelo pomembno referenco v predstavitvi poslovne politike podjetja poslovnim partnerjem in je res velik dosežek. Zelo sem ponosen na to!

Zelo sem vesel tudi, da je poročilo Republiškega rudarskega inšpektorata o gibanju varstva pri delu in mehaniziranosti delovnega procesa v letu 1997 zelo pozitivno, ob tem pa se srednji nižanja neizgradnje pri delu nadaljujejo tudi letos. Tako naj bi ostalo tudi vnaprej!

Vesel sem podatka, da je bil v aprilu dosežen najnižji odstotek bolniških izostankov v zgodovini Premogovnika, to je 5,23! Če to pomeni tudi filozofijo zaposlenih, da mora vsak vložiti največ svojega dela, kolikor more, za uspešno delovanje podjetja, potem je ta podatek še pomembnejši.

Nenazadnje sem z zadovoljstvom sprejel tudi prejem obratovalnega dovoljenja za velenjsko odkopno metodo, ki nam ga je po dolgih letih odobrila državna upravna enota. To pomeni, da imamo odkopno metodo, s katero delamo že nekaj desetletij kot s poskusno metodo, tudi legalizirano in jo lahko povsem legalno tudi ponujamo na tržišču."

Rudar: "Prihodnje leto bo V. blok šoštanjske termoelektrarne stal 4 mesece: od julija do oktobra. Kako načrtujemo pri nas ta izpad?"

Dr. Žerdin: "Štirimesečno neobratovanje petega bloka predstavlja za nas velik problem, zato smo že lani prilagajali načrtovanje letošnje proizvodnje temu dogodku in smo poskušali leto začeti s čim nižjo deponijo. Ministrstvu smo predlagali več aktivnosti, da bi v Premogovniku nastala situacija čim lažje prebrodili. Ena od teh je, da bi se v drugi polovici tega leta dogovorili še za en aneks za 100 GWh, to je okoli 120.000 ton premoga, vendar ne bi šlo za dodatno količino odkopanega premoga, temveč za premog z deponije. S tem bi se količina premoga na deponiji približala 350.000 tonam.

Ministrstvu smo predlagali, da bi prihodnje leto v Premogovniku tudi odkopali 4 milijone ton premoga, saj nam le ta količina omogoča rentabilno poslovanje. Ker pa proizvodnja v TEŠ drugo leto ne bo mogla biti enaka letošnji - torej okoli 3.200 GWh -, ampak bo po moji oceni okoli 2.800 GWh, bo razliko treba odložiti na deponijo. Do konca leta naj bi deponija narasla na okoli 800.000 do 900.000 ton premoga. O tem bo med ministrstvom, Premogovnikom, TEŠ in Elesom gotovo še veliko pogovorov."

Rudar: "Med vsemi aktualnimi dogodki v sistemu so za nas gotovo pomembni dogovori glede izgradnje nove termoelektrarne v Trbovljah. Po zadnjih podatkih te

"Zelo sem vesel tudi, da je poročilo Republiškega rudarskega inšpektorata o gibanju varstva pri delu in mehaniziranosti delovnega procesa v letu 1997 zelo pozitivno, ob tem pa se srednji nižanja neizgradnje pri delu nadaljujejo tudi letos. Tako naj bi ostalo tudi vnaprej!"

"Vesel sem podatka, da je bil v aprilu dosežen najnižji odstotek bolniških izostankov v zgodovini Premogovnika, to je 5,23! Če to pomeni tudi filozofijo zaposlenih, da mora vsak vložiti največ svojega dela, kolikor more, za uspešno delovanje podjetja, potem je ta podatek še pomembnejši."

naj ne bi gradili. Kakšno je vaše mnenje o tem in kaj bi takšna ali drugačna odločitev pomenila za naše podjetje?"

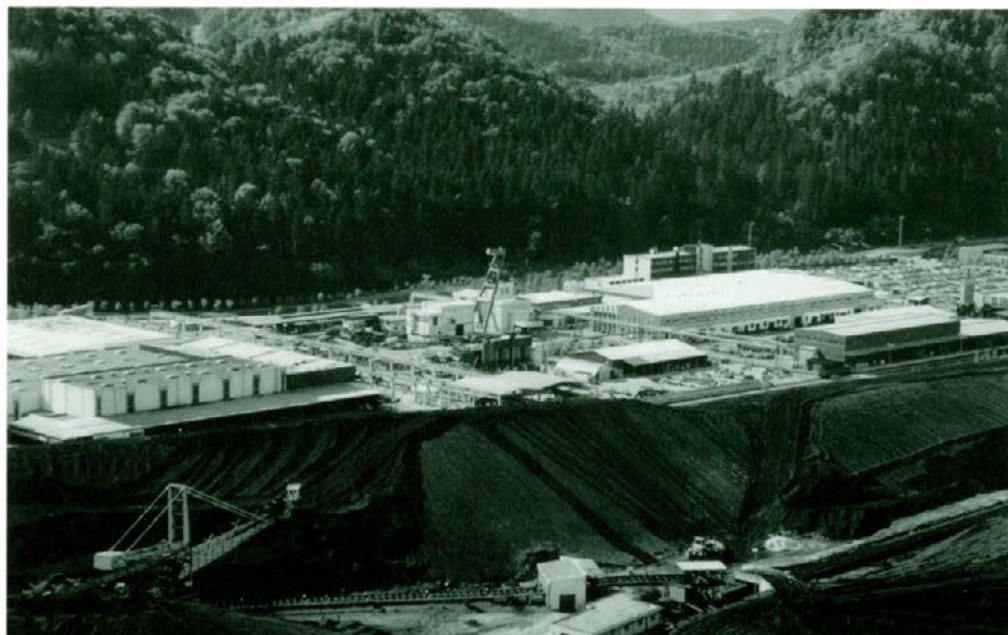
Dr. Žerdin: "To je zelo težko vprašanje. Nanj lahko odgovorim kot rudar ali kot direktor Premogovnika Velenje. Kot rudar bi se, seveda, postavil v solidarnostno vlogo do zasavskih rudarjev in dejal, da je brezpogojno treba TET 3 zgraditi, ker omogoča nadaljnje obratovanje premogovnika v Trbovljah in v Hrastniku in ob tem najmanj 1000 delovnih mest v obeh premogovnikih. To je za regijo zelo pomembna investicija.

Če pa razmišljam o tej investiciji kot direktor tega podjetja, potem ugotavljam, da kupec električne energije iz TET 3 ni določen, saj Eles ne kaže volje, da bi to sorazmerno drago energijo kupil.

Kaj za nas pomeni ta izgradnja? Če bo TET 3 zgrajena, bo morala obratovati v pasu in letno proizvesti več kot 1.000 GWh električne energije, za to pa bo morala pokuriti 800.000 do 900.000 ton premoga. Ta elektrarna bo imela prednost in če vemo, da Slovenija ne bo potrebovala več električne energije, kot jo potrebuje sedaj, pomeni, da bo treba zaustavljati TE Šoštanj. Zaenkrat je v dokumentu z naslovom »Strateški poslovni načrt elektroenergetskega sistema Slovenije za obdobje od leta 1998 do 2006« zapisano, da se z letom začetka obratovanja TET 3 izkop premoga v Premogovniku Velenje zniža na 3,5 milijona ton. Ta posledica bi bila za nas zelo huda, pomeni pa tudi, da bi bilo v Sloveniji treba izklapljeti tiste elektrarne, ki so ekološko sanirane in ki proizvajajo cenejšo energijo. Odločitev o izgradnji TET 3 je lansirala država in jaz se o njej težko opredeljujem."

Rudar: "Nacionalni energetski program že dolgo čaka na obravnavo in sprejem v parlamentu. Kaj naše podjetje konkretno pričakuje od NEP, ko bo sprejet? Ob tem me zanima tudi, kako bo na naše podjetje vplivala vključitev Slovenije v Evropsko zvezo?"

Dr. Žerdin: "Nacionalni energetski program nastaja predolgo, to pa zato, ker so v njem večinoma zapisane želje direktorjev posameznih podjetij v sistemu, kako naj bi

tekla proizvodnja, investicije... Vse te želje niso naravnane na dejanske potrebe po energiji v Sloveniji. Absurdno je že to, da so načrtovane investicije na leto 70 milijard tolarjev, celotni prihodek elektroenergetskega sistema Slovenije pa je v enem letu 115 milijard tolarjev.

V NEP je naš premogovnik vključen z izkopom 4 milijone ton premoga za proizvodnjo električne energije do leta 2006 in 3.200 GWh električne energije v TEŠ. Mi poudarjamo, da je to količino premoga mogoče zagotavljati brez večjih investicij ne le do leta 2006, ampak tudi do leta 2017 oziroma 2020, potem pa se bo treba odločiti glede odpiranja jame Šoštanj. V tem času ne predvidevamo večjih investicij, v TE Šoštanj pa tudi ne, saj bo prihodnje leto ekološko saniran tudi peti blok.

Težko napovedujem, kdaj bo NEP sprejet, bi pa bil za nas zelo dobrodošel, ker bi lahko tudi z njegovo pomočjo sklenili dolgoročno pogodbo o prodaji premoga. Ta pogodba bi nam prinesla več koristi kot NEP, saj bi definirala količino in ceno premoga in s tem pogoje poslovanja.

Vstop Slovenije v Evropsko unijo bo odnose v energetskega sistema zaostrial, ker bomo postavili velik del električne energije na svobodno evropsko tržišče, na njem pa je bitka za plasma energije zelo huda. V Premogovniku in TE Šoštanj bomo morali vložiti veliko naporov v znižanje cen, da bomo na tem trgu konkurenčni."

Rudar: "Program lastninjenja je (vendarle) končan. Kakšen bo položaj Premogovnika Velenje, d.d. v sistemu elektrogospodarstva in premogovništva?"

Dr. Žerdin: "Na proces lastninjenja gledam znova skozi prizmo pogodb in dogovorov

glede proizvodnje energije. Naš položaj je lahko dober in prepričan sem, da bo, če bomo znali znižati stroške in ceno premoga. Ta cena bo po mojem mnenju morala padati za 1 do 1,2 odstotka na leto v naslednjih 10 letih.

Ne pričakujem, da bo s preoblikovanjem podjetja v delniško družbo njegov položaj poslabšan. Nasprotno. Menim, da bo interes delničarjev - ne le države kot največjega delničarja - pozitivno poslovanje in poslovanje v smislu dobrega gospodarja.

Če pa skušam položaj podjetja oceniti skozi očala države, menim, da bo država svoj delež čez nekaj časa dodatno ponudila na tržišču in iskala lastniške partnerje, kot je to v

navadi v Evropi in svetu. Sem skratka optimist, saj se ob tako dodelani strategiji, kot jo ima Premogovnik Velenje, kaj pretresljivega ne more zgoditi."

Rudar: "Kljub slabim izkušnjam, ki jih imate glede hitrih odločitev države, ministrov...!"

Dr. Žerdin: "Te slabe izkušnje so lahko kratkoročne ali tudi dolgoročne, vendar ostaja dejstvo, da se v Šaleški dolini proizvede tretjina potrebne energije v Sloveniji in zato je soodvisnost Slovenije, Premogovnika in TE Šoštanj velika. Glede tega si niti država niti kdo drug ne more privoščiti avantur, ne glede na takšne in drugačne izkušnje."

Rudar: "V Sloveniji se veliko govori o združevanju panog, podjetij. Ali je smiselno razmišljati o (ponovni) združitvi Premogovnika in TE Šoštanj?"

Dr. Žerdin: "V ministrstvu nastajajo ideje o organiziranju novih koncernov v sistemu. Variant je toliko, da težko ocenjujem, katera je resna. Osebnostno pa menim, da sta Premogovnik in TE Šoštanj stoodstotno soodvisna eden od drugega. S tega vidika bi bilo smiselno obe podjetji bolj tesno organizacijsko povezati, vendar pa osnova ni v organizacijskem povezovanju, temveč v ljudeh, ki so postavljeni v položaj, da morajo sodelovati. Danes je to sodelovanje izjemno dobro in bilo bi dobro za obe podjetji, da bi tako ostalo.

Bili smo že povezani v eno podjetje, pa je bilo sodelovanje na zelo nizkem nivoju, kar je povzročalo težave v poslovanju obeh podjetij. Trdim, da poslovanje in sodelovanje obeh podjetij ni odvisno od organizacijske oblike sodelovanja, temveč od ljudi, ki nekaj želijo in hočejo to realizirati."

Diana Janežič

Certifikat kakovosti dodeljen!

Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje je 9. aprila izdal certifikat za sistem kakovosti v Premogovniku Velenje. Pod številko certifikata 133 je zapisano, da "ima podjetje, ki pridobiva premog, vzpostavljen in ustrezno vzdrževan sistem kakovosti, ki izpolnjuje zahteve standarda ISO 9001". Listina je v podjetju, slovesno pa jo bo vodstvu Premogovnika podelil minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja 3. julija na tradicionalnem praznovanju dneva rudarjev.

Pridobitev certifikata ISO 9001 je za naše podjetje eden izmed uspešno zaključenih projektov, s katerim smo želeli tudi formalno potrditi, da je vodenje celotnega procesa pridobivanja premoga in tudi vseh drugih procesov v podjetju v vseh delih primerljivo ne samo v premogovništvu, ampak tudi v slovenskem in mednarodnem gospodarstvu. Že pred tremi leti je vodstvo podjetja zastavilo cilje v strateškem programu podjetja, ki so zahtevali tudi uvajanje sistema kakovosti po standardu ISO 9001. Ti standardi ter standardi varovanja okolja ISO 14001, standardi obvladovanja laboratorijev in delavnic za popravilo protieksplzijske opreme ter interni standardi za posamezne procese pa so vgrajeni v štiri strateške cilje podjetja: optimalno poslovanje podjetja, varno in humano delo, reševanje ekoloških problemov in zagotavljanje novih delovnih mest.

Neodvisna inštitucija SIQ, ki je v marcu opravila presojo, je ugotovila, da so v posameznih procesih v Premogovniku že v veliki meri vključeni elementi poslovne odličnosti, da temeljijo na merljivih ciljnih oziroma rezultatih skozi večletno obdobje, da gre za usklajenost med dejanskim procesom v podjetju in zahtevami standarda ISO 9001 ter da je v Premogovniku Velenje prisoten izredno pozitiven odnos do sprememb in izboljšav, kar zagotavlja nadaljnjo uspešnost.

Uvajanje sistema kakovosti je kljub zelo dobri in strogi rudarski zakonodaji vzbudilo dodatne nadgradnje na posameznih področjih, ki niso neposredno vezana na osnovni proces pridobivanja premoga. Predvsem pa so se vse aktivnosti povezale v ključne procese, ki ne potekajo samo v eni organizacijski enoti, temveč združujejo več enot in več sodelavcev, ki tako delujejo v projektnih timih.

Mag. Slavko Plazar

Slovenski inštitut za
kakovost in meroslovje
Slovenian Institute of
Quality and Metrology

za
sistem kakovosti

PREMOGOVNIK VELENJE, d.d.
Velenje

Pridobivanje premoga

*ima vzpostavljen in ustrezno vzdrževan sistem kakovosti, ki izpolnjuje
zahteve standarda*

ISO 9001

Št. certifikata / Datum izdaje
133 / 1998-04-09

V imenu in za SIQ
Direktor

— IONet —
THE INTERNATIONAL ORGANIZATION OF NATA

Pogovor z Jankom Luknerjem, direktorjem za kadrovsko-splošno področje, o postopkih ob dokončanju procesa lastninskega preoblikovanja podjetja

Pravila delniške družbe

Vlada je prejšnji mesec sprejela Zakon z končanju lastninjenja in s tem se bo še v prvi polovici leta sklenjen proces lastninskega preoblikovanja tudi v podjetjih, ki so že dolgo čakala na končne odločitve. Med njimi je bilo tudi naše podjetje. Kateri dogodki se bodo v prihodnjih mesecih odvijali v podjetju, je povedal Janko Lukner, direktor za kadrovsko-splošno področje.

Janko Lukner

Rudar: "20. maja je bilo podjetje vpisano v sodni register in dobilo ime: Premogovnik Velenje, javno podjetje za pridobivanje lignita, delniška družba. Zdaj nas čakajo priprave na sklic skupščine delničarjev in skupščina. Kako so termnsko opredeljeni ti dogodki in kako bodo potekali?"

Lukner: "Konec aprila smo pridobili drugo soglasje Agencije za prestrukturiranje in privatizacijo. Agencija je tudi predlagala vpis Premogovnika Velenje, javnega podjetja za pridobivanje lignita, delniške družbe, v sodni register in ta je bil opravljen 20. maja. Omenjeni naziv podjetja bo postal pravnomočen 15. junija. Na upravnem odboru podjetja smo 13. maja že obravnavali dnevni red za skupščino delniške družbe, sicer pa se bo upravni odbor sestal še enkrat, in sicer 4. junija. Na tej seji bo določen natančni dnevni red skupščine in pripravljene bodo predlogi sklepov. Sklic skupščine s predlogi sklepov bo objavljen v Uradnem listu ter v internih in javnih medijih. Skupščina je predvidena za 16. julij. S konstituiranjem skupščine delniške družbe bo v bistvu zaključen proces lastninjenja v našem podjetju."

Rudar: "Po sklicu skupščine bo imenovan tudi nadzorni svet in uprava delniške družbe. Kakšne so pristojnosti teh organov in kdo bo njihov član?"

Lukner: "Skupščina bo sprejela poslovni poročili za zadnji dve leti, poleg tega pa bo imenovala tudi nadzorni svet podjetja. Tega v skladu s statutom podjetja sestavlja šest članov: trije člani so predstavniki lastnika, trije člani pa so predstavniki sveta delavcev. V skladu s statutom podjetja direktorja oziroma upravo podjetja imenuje vlada Republike Slovenije.

Skupščina delniške družbe se skliče najmanj enkrat na leto in ta organ sprejema poslovno politiko podjetja, zaključni račun in odloča o delitvi dobička. Skupščina je tako prvi organ delniške družbe. Nadzorni svet pa nadzoruje delo uprave delniške družbe."

Rudar: "Kako poteka skupščina in kdo ji lahko prisostvuje?"

Lukner: "Pravico do udeležbe na skupščini ima vsak, ki ima delnico podjetja. Pri nas je

država 90-odstotni lastnik podjetja, okoli 7 odstotkov delnic imajo skladi, 3,03 odstotka delnic pa imamo zaposleni in nekdanji zaposleni, to je okoli 4.400 delničarjev. Skupščina bo sklicana v sindikalni dvorani podjetja, torej želimo omogočiti udeležbo čim večjemu številu delničarjev. Vendar mora delničar, ki želi skupščini prisostvovati, svojo udeležbo pisno prijaviti v tajništvo podjetja najmanj 3 dni pred zasedanjem skupščine. To omogoča tudi organizatorjem, da skupščino ustrezno pripravijo.

Ker pa v primeru velikega števila delničarjev, seveda, praktično vsi ne morejo prisostvovati skupščini, obstaja instrument pooblastila, kar pomeni, da delničar ali skupina delničarjev pooblasti nekoga, ki v njihovem imenu prisostvuje in glasuje na skupščini. Sindikat in svet delavcev se tako že dogovarjata, kdo bodo pooblaščenca na skupščini."

Rudar: "Zaposleni smo v aprilu prejeli obvestila o vrednosti vložnih certifikatov in zadolžnic za neizplačane plače. Kaj pomenijo ta obvestila?"

Lukner: "Ko smo se zaposleni in bivši zaposleni odločili, da bomo certifikate vložili v podjetje in koristili neizplačane plače pri lastninjenju podjetja, so bila ta sredstva vpisana na poseben račun pri Ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj. Ko pa je podjetje dobilo drugo soglasje, so bila ta sredstva prenešana na Premogovnik Velenje. Naše podjetje bo v skladu s tem izdalo potrdila o tem, koliko delnic komu na osnovi njegovega vložka v podjetje pripada, pozneje pa bodo imetniki teh potrdil dobili tudi delnice.

Seveda marsikoga zanima, kako bo z delnicami našega podjetja! Delnica pač deluje v dveh funkcijah; ena je trgovanje z njimi na trgu, če kotirajo na borzi, druga pa prinašanje dividend. Vendar sta obe povezani z ustvarjanjem dobička v podjetju, katerega delnice imamo. Uprava vsake družbe si, seveda, prizadeva ustvarjati dobiček in je to tudi njena naloga. V našem podjetju pa je pogoj za ustvarjanje dobička podpis dolgoročne pogodbe o prodaji premoga, v kateri bosta dolgoročno dogovorjeni količina in cena premoga."

Diana Janežič

Kdo bo zastopal delavce

Uvajalni čas sveta delavcev se končuje

Z dokončanjem procesa lastninjenja postaja še pomembnejša vloga sveta delavcev kot predstavnika delavcev v organih upravljanja podjetja. Imenovani bodo organi delniške družbe in v njih bodo zastopani tudi delavci. Vodenje in priprava vseh postopkov za evidentiranje in kandidiranje teh predstavnikov je v pristojnosti sveta delavcev. V našem podjetju smo svet delavcev imenovali 5. junija 1996 in šteje 19 članov. Njegov predsednik je Marjan Murn in povedal je, kako so se v svetu delavcev spoprijeli s svojimi nalogami po Zakonu o sodelovanju delavcev pri upravljanju.

Rudar: "Kako ste izvedli evidentiranje in kandidiranje predstavnikov delavcev v nadzorni svet? Koliko predstavnikov delavcev bo v njem in kaj glede tega določa poslovnik sveta delavcev?"

Murn: "Te zadeve so zahtevne in pomembne za vse delavce v podjetju, pa tudi zapletene, saj se v podjetju prvič srečujemo z organi delniške družbe. Z vpisom podjetja v sodni register je proces lastninjenja končan in lastnik našega podjetja je znan. To je po zakonu o sodelovanju delavcev pri upravljanju tudi pravi čas, ko naj bi vsi organi, ki predstavljajo delavce v delniški družbi, tudi zaživel. Po statutu podjetja šteje nadzorni svet šest članov, od tega so trije predstavniki delavcev, ki naj bi zastopali njihove interese. Te po zakonu izvoli svet delavcev in na prvi seji skupščine seznanjeni skupščino z njihovimi imeni. Vsi postopki, ki do te izvolitve pripeljejo, pa se - tako pravi zakon - določijo v poslovniku sveta delavcev. Svet delavcev Premogovnika je poslovnik sprejel pred dvema letoma na svoji drugi redni seji, poglavje, ki govori o izvolitvi, imenovanju in odpoklicu delavskih predstavnikov v organih družbe, pa je natančneje dodelal šele sedaj, ko je ta tema aktualna. To poglavje smo pripravili na osnovi Priročnika o sodelovanju delavcev pri upravljanju, saj natančnih navodil, vzorcev ni. Njegov predlog smo obravnavali in s predlogi uskladili na posvetu sveta delavcev, na redni seji sveta 22. Maja pa je bil soglasno potrjen. V poslovniku priporočamo za kandidata v nadzornem svetu višjo izobrazbo, zato smo zapisali "...mora imeti praviloma najmanj višjo izobrazbo". S tem pa ne omejujemo kandidature vsakega drugega delavca, če je sicer ustrezen. Ker so predstavniki delavcev v nadzornem svetu trije, smo se odločili, da bo eden od teh predsednik sveta delavcev ali njegov namestnik - takšna je tudi praksa v veliki večini družb v Sloveniji dosedaj -, druga dva pa evidentirata svet delavcev in sindikat. Koliko članov bo kdo predlagal, nismo omejili, ko bomo imeli predloge, pa bomo izvedli volitve. Izvoljen kandidat, ki je dobil večino glasov vseh članov sveta delavcev.

Kandidate sveta delavcev bodo predlagali njegovi člani, sindikat bo pač izbral svoj način. Volitve naj bi izvedli do 20. junija."

Rudar: "Delavci lahko imajo predstavnika tudi v upravi družbe. To je lahko delavski direktor. Ali ga bomo pri nas imenovali?"

Murn: "Ne. Vloga delavskega direktorja je od vseh možnosti, ki jih imamo delavci za soupravljanje, najbolj zakonsko nejasna. Poleg tega pa je naš način lastninskega preoblikovanja nekaj posebnega: smo namreč javno podjetje in hkrati delniška družba in v predlogu statuta podjetja, ki ga je pripravila vladna pravna služba, delavski direktor ni predviden."

Rudar: "Pri postopkih evidentiranja in kandidiranja članov nadzornega sveta naj bi svet delavcev sodeloval s sindikatom. Delno ste to sodelovanje že pojasnili, vendar pa je pri dogovarjanju o kandidatih prišlo do razhajanj oziroma do izstopa sindikata iz skupne akcije. Kako je prišlo do tega in kaj sedaj?"

Murn: "Glavni očitki sindikata na naš poslovnik so bili, da poslovnik ni narejen v pravi obliki in da je pravno sporen. Zato je IO sindikata predlagal, da ne bo sodeloval v postopkih predlaganja članov nadzornega sveta. Na tej seji sindikata sem bil in sem skušal stvari čim bolj umiriti. Poudaril sem zakonsko določilo, da vse postopke opredeli svet delavcev v poslovniku in jih tudi vodi. K sodelovanju lahko povabi tudi vse reprezentativne sindikate v podjetju in mi smo to storili. V našem podjetju je reprezentativen sindikat eden in članstvo sindikata je skoraj identično z bazo sveta delavcev. Zato se nam je zdelo najbolj normalno, življenjsko, da tudi sindikat predlaga svojega predstavnika v nadzornem svetu. Zakaj je prišlo do razhajanj? Ne vem; menim, da delavci v bazi niso skregani, vodstvi sveta delavcev in sindikata tudi ne. Morda prihaja do določenih razhajanj med posamezniki v posameznih podružnicah, sem pa trdno prepričan, da se bo takoj, ko bodo znana imena predstavnikov delavcev v nadzornem svetu in če bodo ta imena prava, pozabilo, čigav kandidat je kdo! Pomembno je, da bodo kandidati pravi in bodo delovali v prid vseh delavcev." (dj)

Marjan Murn

Seminar za javna naročila

Prvi javni razpisi

Z dokončanjem procesa lastninjenja in vpisom podjetja v sodni register kot javnega podjetja delniške družbe je za Premogovnik Velenje začelo veljati precej novih zakonov, ki določajo pravila gospodarjenja in poslovanja. Med temi je tudi Zakon o javnih naročilih, ki določa, da je pri nabavi opreme in materialov v vrednosti nad 5 milijonov tolarjev treba objaviti javni razpis. Da bi spoznali, kakšna so pravila te "igre", je služba za organizacijo, nagrajevanje, izobraževanje in informiranje organizirala seminar o javnih naročilih.

Zdenko Lah : "Prvi javni razpisi, ki smo se jih lotili, so potekali uspešno."

Udeležili so se ga člani komisij, ki bodo strokovno sodelovali pri odpiranju prispelih ponudb na razpise. Ti sodelavci prihajajo iz vseh sektorjev podjetja, saj so tako sestavljene tudi komisije. Pri manjših razpisih sestavljajo komisijo trije člani - pravnik, ekonomist in tehnik -, pri večjih pa je komisija petčlanska. Izobraževanje je potekalo večinoma kot delavnica, saj so udeleženci po uvodnem teoretičnem delu in predstavitvi Zakona o javnih naročilih praktično delali s primeri.

Pri javnem razpisu mora podjetje, ki želi kupiti opremo ali material, objaviti svoje potrebe in zahteve v Uradnem listu. V razpisu navede, kaj in v kolikšni količini želi kupiti, okvirno vrednost, člane komisije, ki zbira ponudbe, ter rok, do kdaj jih zbira.

Kot je povedal pomočnik tehničnega direktorja za elektro-strojno področje **Zdenko Lah**, ki je vodil začetne aktivnosti pri pripravi prvih javnih razpisov, smo v podjetju že imenovali več komisij. "Njihova naloga je, da zbirajo v zaprtih kuvertah pod oznako "zaupno" vse ponudbe do določenega roka, nato pa jih javno, torej ob prisotnosti tretjih oseb, največkrat pa tistih, ki so ponudbe poslali, odpre in glede na zahteve v javnem razpisu ovrednoti. Ponudbe, ki ne izpolnjujejo zahtev razpisa, odložijo, druge pa obravnavajo naprej. Če ustreza več ponudb, jih obravnavajo po podrobnejših kriterijih, kot so: cena, tehnična ustreznost opreme oziroma materiala, plačilni pogoji, reference podjetja, servisiranje opreme, rezervni deli, zanesljivost poslovnega partnerja... Razpis uspe, če vsaj dve ponudbi ustrezata pogojem, sicer pa ga je treba ponoviti."

Podjetje, ki objavi javni razpis, mora pred tem pripraviti obsežno razpisno dokumentacijo, v kateri je podrobnejši opis razpisane opreme ali materiala in dobavitelj temu opisu tudi prilagodi svojo ponudbo. Podjetja, ki se nameravajo javiti na javni razpis, morajo to dokumentacijo prevzeti in zanjo plačati okoli 10.000 tolarjev, kar je nekakšna garancija, da mislijo resno.

"Javni razpisi nosijo s seboj prednosti in slabosti," je dejal Lah. "Prednosti sta razbi-

janje monopolov in večja konkurenčnost med dobavitelji, kar se posebej pozna pri nižjih cenah materiala in opreme.

Slabost je predvsem ta, da preteče od priprave do zaključka javnega razpisa kar precej časa, najmanj dva meseca, če razpis uspe, sicer pa še več. Zaplete se lahko tudi, če se neizbrani ponudniki pritožijo na odločitev komisije o izboru dobavitelja. Zaradi tega časovnega zamika je treba nabavljanje materiala in opreme pravočasno in skrbno načrtovati, težje pa je, če je treba material kupiti nenačrtovano, na primer zaradi okvare. Poleg tega so v našem podjetju potrebe po materialu in opremi velike, saj včasih dnevno spravimo v jamo za 5 do 10 milijonov tolarjev materiala. Vendar se da pri nabavi določene vrste materiala, ki bi ga morali naročiti prek javnega razpisa, najti opravičilo, če gre za material ali opremo s specifičnimi zahtevami ali če ga proizvaja ali dobavlja le ena firma. Teh primerov pa je prav v našem premogovniku kar nekaj."

Zdenko Lah je še povedal, da smo nekaj javnih naročil v podjetju že izvedli, predvsem za opremo, pri nabavi katere ne pričakujemo zapletov pri javnem razpisu. To je bila elektro in stikalna oprema, strojni materiali (verige). "Prvi javni razpisi, ki smo se jih lotili, so potekali uspešno, pridobljeno znanje na omenjenem seminarju pa bo pripomoglo, da bomo tudi vse prihodnje javne razpise pripravili in izpeljali kvalitetno in brez pritožb. Nekvalitetni javni razpisi so namreč slaba reklama za podjetje, ki jih pripravi, zaradi izgubljenega časa pa povzročijo še dodatno škodo. Denar, vložen v izobraževanje, se povrne že pri prvem razpisu. Poleg tega izobraževanja smo v podjetju pripravili tudi Poslovnik o izvajanju javnih razpisov, s tema dvema akcijama pa bomo ustrezno pripravljene stopili na pot javnih naročil," je sklenil Zdenko Lah.

Diana Janežič

Zelo uporabna znanja

Izobraževanje za poslovođenje

Marko Mavec, diplomirani inženir rudarstva, vodja hidrogeološke službe, je v aprilu zaključil pettedensko izobraževanje v Centru Brdo, Skladu za razvoj managementa. Pridružil se je množici več kot 15.000 udeležencev, ki so v tem centru v 11. letih njegovega obstoja sklenili eno od oblik izobraževanja in sedmim sodelavcem iz našega podjetja, ki so se dosedaj izobraževali za poslovođenje.

“V podjetju zasledujemo trend, da bi se vodje služb, oddelkov izobrazili v poslovođenju, upravljanju z ljudmi in seznanili z industrijsko psihologijo,” je povedal Mavec. “Tako in še širše je zastavljen izobraževalni program Centra Brdo, ki sem ga obiskoval, zajema pa znanja iz trženja, financ, računovodstva, upravljanja operacij, upravljanja z ljudmi, komuniciranja in pogajanj, timskega dela, poslovne strategije in vodenja ter borznega poslovanja.

Teh znanj dosedaj nisem imel, saj jih skozi redno izobraževanje nisem pridobil, jih pa pri svojem delu potrebujem. Koristilo mi bo vse, največ novega pa sem izvedel o marketingu, financah in borznem poslovanju.

Ker celotno izobraževanje poteka v angleščini, sem izpopolnil tudi to znanje. Šola je namreč mednarodna, tako z udeleženci kot s predavatelji. Udeležili so se ga slovenski strokovnjaki iz Leka, Krke, Softlaba, Inštituta Jožef Stefan, Fondacije Soros in še nekaterih manjših podjetij ter po en Rus, Belorus, Čeh in dva Romuna, predavatelji pa so bili ob dveh iz Slovenije še iz Nizozemske, ZDA, Anglije in Češke.”

Izobraževanje je večinoma potekalo s predavanji, del pa v skupinskem delu z reševanjem primerov. Udeleženci so ob koncu morali izdelati samostojno nalogo in Marko Mavec je v soglasju z vodstvom podjetja izdelal nalogo z naslovom “Učinkovita organizacija in trženje geotehniških storitev v Premogovniku Velenje”. V njej je analiziral možne pristope k izdelavi geotehničnih storitev za zunanje naročnike, sedanjo organizacijsko strukturo podjetja, nakazal možne spremembe za doseganje cilja ter izdelal tržno strategijo.

“Če strnem svoje vtise in ocenim, kaj sem pridobil, moram reči, da se mi zdijo najpomembnejša pridobljena znanja o ravnanju z ljudmi. Nekaj o tem sem izvedel že v izobraževanju za assesment v podjetju, vendar je bila ta tematika na Brdu podana bolj strnjeno. Znanja iz financ in računovodstva pa so mi dala povsem drugačen pogled na poslovanje podjetja. Prej sem, seveda, vse te stvari ocenjeval s tehničnega vidika, ker je to moja stroka. Vsa pridobljena znanja bom lahko neposredno uporabil pri svojem delu, posebej pri načrtovanju in vrednotenju projektov,” je povedal Marko Mavec.

Diana Janežič

Marko Mavec se je pridružil sedmim sodelavcem, ki so se izobraževali za poslovođenje.

Kaj se dogaja na izobraževalnem področju v podjetju?

- Od 4. maja do 9. junija tečejo enodnevni seminarji za skupinovodje; 330 jih v skupinah po 20 posluša tematske sklope “skrb za zdravega delavca”, “analiza stanja na področju varstva pri delu”, “pregled aktivnosti pri pridobivanju certifikata kakovosti”, opravili pa so tudi razgovore s tehničnimi vodji.
- V maju je bilo enodnevno izobraževanje za uporabnike in vzdrževalce injektirnih postaj. Namen? Povečati kakovost dela v tem proizvodnem procesu.
- Konec maja se je zaključilo izobraževanje s področja hidravlike.
- 5. in 26. maja je v Vili Široko potekal celodnevni seminar za javna naročila. Izvedli so ga predstavniki izobraževalnega središča Miklošič iz Ljubljane, udeležilo pa se ga je 52 naših sodelavcev, ki so člani strokovnih komisij pri javnih razpisih.
- Še vedno tečejo kontinuirana izobraževanja v računalništvu. Program osnovnega tečaja AutoCad je bil razdeljen v tri sklope in do konca junija bosta izvedena 2 sklopa tečaja za 4 skupine. V njih bo sodelovalo 24 udeležencev, seminar pa izvajajo predavatelji, naši sodelavci: Miran Selan, Jelko Ferlin in Aleksander Trupej, ki je tudi pripravil gradivo za tečaj.
- V Šolskem centru Velenje je v sodelovanju s Poklicno tehnično, elektro in računalniško šolo teklo izobraževanje v štirih skupinah za delo z elektronsko preglednico EXCEL.

Možnosti poslovnega sodelovanja s Turčijo

Odkopavanje po naši metodi

Na povabilo in v sklopu sodelovanja z nemško firmo Saartech iz Saarbruckna sem med 18. in 23. aprilom obiskal mešano turško-nemško rudarsko firmo Parktechnik v Turčiji. Na obisku me je iz Slovenije spremljal tudi Danijel Galuf iz RTH Trbovlje. Namen mojega obiska je bil podati tehnično oceno možnosti odkopavanja premoga v premogovniku Ömerler po principih velenjske odkopne metode. Med obiskom sem si ogledal mehanizirano podzemno odkopavanje v premogovniku, površinski kop ter klasično, ročno odkopavanje v drugem premogovniku na tem območju.

Ivan Pečovnik, dipl. inž. rud.

Večinski lastniki firme Parktechnik v kraju Cayrhan so Turki. V Turčiji je privatizacija v polnem zamahu. Vlada na osnovi odprtih razpisov izdaja koncesije za izkoriščanje podzemnih mineralnih bogastev, seveda tudi premoga, ki ga na leto v Turčiji odkopljejo 65 milijonov ton, pretežno rjavega. Tako je omenjena družba dobila koncesijo za izkoriščanje premogovega sloja v tem območju; Nemci so prispevali odkopno opremo, dela in tehnično vodenje premogovnika pa je v turških rokah.

V premogovniku odkopavajo rjavi premog, kalorične vrednosti 2500 - 3500 kcal/kg. Nahaja se v dveh slojih, debeline od 1,5 do 2 metra, in v tretji plasti, debeline od 3 do 8 metrov, in v večji globini. Med prvima dvema plastema je vložek peščenjaka. Globina prvih dveh slojev je od 60 do 240 metrov v ravnini in do 750 metrov pod hribom.

Odkopavajo mehanizirano na 220 metrov dolgih in do 2,5 metra visokih odkopih. Podporje je nosilnega tipa Becorit z dvema stojkama in transporterjem na tleh. Ves

premog gre po delnem separiranju v bližnjo termoelektrarno s štirimi bloki, ki imajo skupno moč 640 MW. Premogovnik obratuje vse dni v letu, razen ko je elektrarna v remontu. V celotnem podjetju je zaposlenih 710 delavcev, na etaži pa po 150 rudarjev na izmeno.

Zaloge premoga ocenjujejo na odprtem območju na okoli 35 milijonov ton, v širšem območju Cayrhana, kamor vključujejo tudi spodnji sloj, pa na okoli 300 milijonov ton.

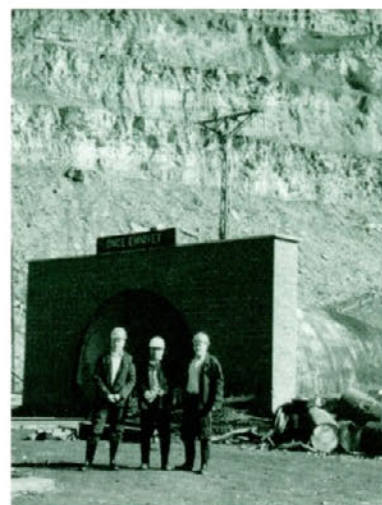
Kot rečeno, sva obiskala tudi **mehaniziran odkop v premogovniku Ömerler** v Tuncbileku, ki je še nadaljnjih 300 km bolj proti zahodu, na pol poti med Ankaro in Sredozemskim morjem. Tu so podzemni in površinski odkopi zaenkrat še v državni lasti, družba Parktechnik pa želi pridobiti koncesije tudi na tem področju in razširiti svoje delovanje še na druge premogovnike. Obstoječa odkopna oprema v podzemnem premogovniku je kitajske proizvodnje in Kitajci pogodbeno servisi-

Pogled z zgornjega konca površinskega kopa v dolino (središče slike), kjer je predviden podzemni premogovnik z jaškom.

Vložki kamnine v premogovem sloju

Vhod v mehaniziran premogovnik ÖMERLER

rajo vso opremo njihove proizvodnje, turški delavci pa z njo upravljajo.

Odkop redno obratuje v dveh izmenah na dan, ena izmena pa je namenjena servisnim dejavnostim in remontu. Število delavcev na odkopu je 20. Načrtovane odkopne izgube so 10-odstotne, dosegajo pa 96-odstotni izkoristek, vendar ves kamen, ki ga pridobijo med premogom, izračunavajo kot premog! Za odvozom nimajo tehnice za tehtanje kontinuiranega pretoka premoga kot pri nas, ampak maso izračunava elektronsko-nuklearna naprava v obliki majhnega sevalnika γ žarkov nad trakom, ki pa je po mojem mnenju nezanesljiva.

Premog transportirajo s tekočimi trakovi prek vmesnega bunkerja, kapacitete okoli 100 ton na površino, nato pa s kamioni v separacijo. Težavo predstavlja premajhna kapaciteta glavnega izvoznega traku (200 - 300 t/h). Material dostavljajo po vpadniku, kjer je tudi vhod v premogovnik, z vravno vleko po tirih, na etažo pa z vravno vleko po enotirni viseči progi. Prevoz ljudi je urejen z vozički in klopni.

Površinski kop v bližini vasi **Ömerler** obratuje že 30 let. Letna proizvodnja premoga je 4 milijone ton. Razmerje med premogom in odkrivo, ki so v glavnem laporji in peščenjaki, je 1:15, kar predstavlja okoli 60 milijonov ton odkopane in odložene odkrivke na leto. Odkrivo odlagajo v odkopane prostore in na ogromne kupe v bližini kopa, ki zaradi podobnosti s slabo poraščeno in valovito pokrajino izgledajo precej naravno. Odkrivo izkopavajo z miniranjem, premog pa z rotacijskimi bagri in bagri vedričarji. Odvažajo ga s težkimi tovornjaki. Premog je v ravnem ali nagnjenem sloju, debeline do 10 metrov z vložki

laporja in peščenjaka. Zaradi prehoda premogovega sloja v večje globine bodo površinsko odkopavanje postopno zamenjali z jamskim.

Premog iz podzemnih odkopov in površinskega kopa separirajo v mokri separaciji, nato pa ga s tovornjaki odvažajo v termoelektrarno Tuncbilek.

Na lokaciji stare jame Tuncbilek obratujejo štirje **ročni odkopi**. Podpirajo jih s hidravličnimi stojkami, podkop napreduje z odstreljevanjem in ročnim nakladanjem na verižni transporter, nadkopni premog pa pridobivajo z miniranjem in spuščanjem skozi odprtine med stojkami. Debelina sloja je do 10 metrov. Premog je bil kakovosten in čist. Učinek odkopa je 10 ton/dnino, dolžina odkopov je okoli 50 metrov. Jama je nemetanska.

Na podlagi vseh teh podatkov in vtisov z ogledov sem ugotovil, da razmere v premogovnikih s podzemnim pridobivanjem premoga ustrezajo uporabi velenjske odkopne metode za odkopavanje debelejših slojev, da odkopavanje s povečano odkopno višino po principih naše odkopne metode že poteka, postopke pa bi bilo treba organizacijsko in elektro-strojno opremo izpopolniti. Predstavniki Parktehnika so pokazali veliko zanimanja za naše izkušnje z odkopavanjem po velenjski odkopni metodi in ugotovili, da je tehnično mogoče in ekonomsko upravičeno.

Seveda pa bi bilo treba mehanizacijo uvažati študijsko, postopno, sproti izobraževati tiste, ki bi z njo upravljali, predvsem pa najprej natančneje geološko in geomehansko raziskati nahajališče premoga.

Ivan Pečovnik

Pogovor s svetovalcem direktorja in tehničnim vodjo eksploatacijskega območja Premogovnika Marjanom Tamšetom

Kam gremo danes?

Sonce sije, čas imamo - a ne več kot uro ali dve - sprehodili bi se radi - a ne toliko, da bi bili jutri zjutraj, ko bo treba na delo, utrujeni. Kam, torej? Ja, seveda, pojdimo na sprehod okrog Škalskega jezera in mogoče se sprehodimo še ob Velenjskem jezeru. Bi vzeli koga s seboj? Povabimo s seboj svetovalca direktorja in tehničnega vodjo eksploatacijskega območja Premogovnika Marjana Tamšeta. V pogovoru z njim bomo namreč iz "prve roke" izvedeli, kaj vse je v tem okolju novega in kakšni so nadaljnji ureditveni načrti. Pridružite se nam!

Rudar: "Kaj vse ste na območju Škalskega in Velenjskega jezera že rekultivirali, uredili za obiskovalce, sprehajalce, rekreativce, turiste?"

Marjan Tamše: "Območje Škalskega jezera je v zadnji fazi rekultivacije. Dokončno urejamo sprehajalne in tekaške poti, s tem da sedaj postavljamo prometno signalizacijo. S prometnimi znaki želimo doseči na tem območju red pri uporabi rekreacijskih poti. Tako sprehajalci, tekači kot konjeniki naj bi potem točno vedeli, katera pot je njihova. Poti naj bi namreč bile ločene, ena za sprehajalce in tekače, druga pa za konjenike, kjer je, seveda, to mogoče. Žal poti povsod ne bo mogoče ločiti, predvsem ne pri prečkanju potokov. Nobena od omenjenih poti pa ni predvidena za kolesarje in za mopediste. Je pa del teh poti namenjen tudi atletom, za njihove treninge. Postavljamo tudi klopi za počitek in koše za odpadke. Vse urejamo v želji, da bi bil rok trajanja vsega čim daljši, in da bi vsi upoštevali prometne usmeritve.

Posebej bomo opozorili lastnike psov, naj imajo pse na povodcih, tako zaradi uvidevnosti do drugih sprehajalcev, otrok, tekačev, konjev. Za lastnike psov in njihove ljubljence urejamo posebno pot, ki bo na južni obali Velenjskega jezera, med prostorom Kinološkega društva in iztokom iz jezera.

Uredili smo tudi odvodnjavanje. Vsa leta smo imeli namreč velike težave z erozijo, ki jo je povzročala voda. Končno smo s kanali uspeli meteorno vodo usmeriti tako, da ne povzroča več posebnih težav.

S postavitvijo novih zapornic na iztokih iz Škalskega jezera in iz Velenjskega jezera smo dosegli, da lahko vzdržujemo v obeh jezerih konstantno raven vode. Le tako je bilo smiselno dokončno urediti obalo jezer, saj je bila sicer erozija obale premočna."

Rudar: "Kakšni so nadaljnji načrti v zvezi z ureditvijo območja jezer?"

Tamše: "Pripravljamo se na sanacijo ribiške kočice ob Škalskem jezeru. Čakamo le še gradbeno dovoljenje in predvidoma v juniju bomo začeli z obnovitvijo kočice. Obnovitev je potrebna zaradi poškodb, ki so posledica posedanja tal v preteklosti. Dokončno nameravamo urediti kanalizacijo z območja mestnega stadiona. Vse kanalizacijske tokove bomo speljali v mestno kanalizacijo in tako ne bomo več onesnaževali Škalskega jezera.

Pristopiti nameravamo tudi k napeljavi triadne vode iz premogovnika na dno Škalskega jezera. S tem želimo doseči obogatitev vode v Škalskem jezeru s kisikom, ki ga tej vodi sedaj močno primanjkuje. Vse to nameravamo urediti še

letos. V Premogovniku Velenje razmišljamo tudi o pričetku urejanja prostora za trening golfa na območju pod starim jaškom v Škalah.

Pripravljene imamo tudi načrte za ureditev južne obale Družmirskega jezera do šoštanjske ribiške kočice. Načrtovalci urejanja prostora so predvideli tudi urejanje tega območja v rekreacijske namene, vključili pa so tudi možnosti za vrtičkarsko dejavnost. Verjetno bomo z ureditvijo začeli še letos, ali pa v začetku prihodnjega leta in hkrati bomo morali urediti tudi iztok vode iz Družmirskega jezera po strugi Velnje.

Rudar: "Ali je pogrezanje tal na območju jezer že končano?"

Tamše: Neposrednih vplivov odkopavanja premoga na tem območju ne bo več. Še vedno pa so prisotna manjša posedanja tal - in se bodo še pojavljala - vendar ne tolikšna, da bi poškodovala zgrajeno infrastrukturo. Izjema v tem področju je le severovzhodni del naselja "kunta-kinte", kamor sega vpliv odkopavanja Š plošč v Jami Škale. Ta vpliv bo prisoten še nekaj let in se bo delno kazal tudi na območju nasipa med Škalskim in Velenjskim jezerom, vendar posledice ne bi smele biti preveč očitne.

Rudar: "Na drevju ob Škalskem jezeru - v krajinskem parku Škale - je mogoče opaziti precejšnje število ptičjih valilnic, hišic. Kateri predel zajema krajinski park Škale, kako ga urejujete, kdo skrbi zanj in kakšne načrte imate v zvezi z njim?"

Tamše: "Krajinski park zajema predel med Škalskim in Velenjskim jezerom; severno od pretoka iz Škalskega v Velenjsko jezero, obrobje nasipa med obema jezeroma in najbolj poškodovano gozdno območje nad Velenjskim jezerom. Park je težje prehodni in namenoma ni urejen kot turistično območje. Skupaj s krajinarji in Prirodoslovnim muzejem v Ljubljani smo se odločili, da to območje uredimo kot krajinski park in hkrati tudi kot spomenik rudarjenju. Sicer pa je to področje predvsem bogato naseljeno s pticami. Zato je bil park najprej načrtovan kot ornitološki, kasneje pa smo se odločili, da bo krajinski. V skrb zanj se vključujejo poleg delavcev, ki v Premogovniku skrbimo za rekultivacije, še strokovnjaki iz Inštituta ERICo in Prirodoslovnega muzeja v Ljubljani.

V parku so postavljene valilnice za ptice, urejamo poti, namenjene skupinam za ogled, v pripravi je vodnik po parku z opisom rastlinskih in živalskih vrst. Za to dejavnost se zelo zanimajo šole, zato smo že organizirali ogled parka v izobraževalne namene. Ker pa naj bi se krajinski park ohranil v čim bolj pristni podobi, po njem

ne nameravamo urediti sprehajalnih poti za množice. Uredili pa smo zamočvirjene predele, v katerih domujejo nekatere vrste ptic in dvoživk. S predstavniki občine smo se dogovorili, da to območje z ustreznim odlokom razglasijo kot krajinski park."

Rudar: "Posebej zanimiv je tudi konjeniški center. Kaj vse se dogaja v njem?"

Tamše: "Po odločitvi, da ovčjerejo popestrimo še s konjerejo, ki je bila sprejeta v Premogovniku pred približno osmimi leti, se je razvil konjeniški center. Ta konjeniški center ima sedaj v naši državi pomembno mesto tako glede urejenosti svojih prostorov, objektov, kot zaradi svoje skrbi za konje. V teh letih smo v njem uredili vse potrebne infrastrukturne objekte, od prostora za šola jahanja do vadbenih prostorov in tekmovalnega prostora. V centru potekajo dejavnosti: šola jahanja, enourne rekreacijske ježe na območju Škalskega in Velenjskega jezera in triurne ježe do ribiške kočice pri Družmirskem jezeru.

Proti prvotnim načrtom pa je šel razvoj tudi v tekmovalno smer, v preskakovanje ovir, kjer imamo že nekaj let zapored državne prvake in smo bili lani ter predlani

imenovani za najuspešnejši konjeniški klub v Sloveniji. Vsako leto organiziramo dve prireditvi. Dve leti zapored smo tako organizirali državno konjeniško prvenstvo, letos pa bomo pripravili mednarodni turnir, ki ga nameravamo skleniti s pokalno tekmo in državnim tekmovanjem v striženju ovac."

Rudar: "Za obiskovalce je zanimivo tudi območje "kunta-kinte", marsikoga pa zanima, če je za to območje predvidena kakšna širitve."

Tamše: "Prostorski načrti, občinski in premogovniški, o nadaljnjem razvoju Turistično rekreacijskega centra Jezero za območje "kunta-kinte" ne predvidevajo povečanja. Res pa je, da je območje vzorno urejeno in zelo zanimivo za obiskovalce, tudi za tiste iz tujine."

Rudar: "Za ribe v Škalskem jezeru skrbijo člani Ribiške družine Velenje. Kako pa je s skrbjo za ribe v drugih dveh jezerih?"

Tamše: "Z uspešnim očiščenjem, oživljanjem Velenjskega jezera se je v njem pojavilo že kar bogato življenje, vzporedno s tem pa tudi želja Ribiške družine Velenje, da poleg skrbi za Škalsko jezero prevzame tudi skrb za življenje v Velenjskem jezeru. Mimogrede, za ribe v Družmirskem jezeru skrbi Ribiška družina Paka-Šoštanj. Ker pa pod Velenjskim jezerom še vedno odkopavamo premog in je odkop predviden tudi v prihodnjih letih, tega jezera ne moremo obravnavati, kot obravnavamo tista območja, kjer je odkop že zaključen. Zato je za vsa dogajanja na območju Velenjskega jezera odgovoren Premogovnik.

Za letos je z vodstvom velenjske ribiške družine - na njegovo željo - dosežen dogovor, v katerem smo opredelili območje Velenjskega jezera, v katerem je ribolov dovoljen. To območje zajema zgornji del vzhodne obale in severno obalo tega jezera. Na območju TRC Jezero v tem dogovoru ribolova nismo predvideli.

O dokončnem namenu in upravljanju Velenjskega jezera pa se bomo lahko pogovarjali, ko bo odkopavanje premoga na tem območju končano, torej v prihodnjem tisočletju.«

Dragica Marinšek

Dve predavanji v maju

Društvo inženirjev in tehnikov podjetja je v maju pripravilo kar dve predavanji. 14. maja so svoje potovanje s kolesi čez Južno Ameriko predstavili popotniki Matjaž Kovač, Miran Beškovnik, Matjaž Tratnik in Robi Kožar in potopisa te poti ste lahko prebrali v 3. in 4. letošnji številki Rudarja. 19. maja pa je vodstvo DIT izrabilo izjemno priložnost - obisk profesorja dr. Heinza Pollmanna z univerze v Clausthalu v Nemčiji v Sloveniji. Pripravil je predavanje o odlaganju odpadkov v Nemčiji, s poudarkom na odlaganju v podzemne prostore.

Profesor Pollmann je eden od štirih profesorjev omenjene univerze, s katerimi slovenska montanistična fakulteta sodeluje že več kot 40 let. Je predstojnik Inštituta za rudarska merjenja. Spremljal ga je dr. Ranko Todorović, profesor na ljubljanski montanistični fakulteti, ki je njegovo predavanje v nemščini skupaj z dr. Evgenom Dervaričem, prevajal. Profesor Pollmann je predstavil nemške zakonske podlage za skladiščenje in odlaganje odpadkov v podzemnih prostorih ter odlaganje toksičnih in radioaktivnih odpadkov in produktov odžvepljevanja v termoelektarnah. Odlaganje odpadkov v Nemčiji urejajo trije zakoni: zakon o kroženju odpadkov, zakon

o ravnanju z atomsko energijo ter rudarski zakon.

Nemška zakonodaja je zelo stroga in se vsakomur, ki "proizvaja" kakršne koli odpadke, izplača poskrbeti zanje na enega od predpisanih načinov, saj so sicer kazni za napačno ravnanje zelo visoke. Posebni zakoni urejajo odlaganje produktov jedrskih elektrarn, produktov plinskega izgoravanja, muljev čistilnih naprav in odpadkov, ki so ostanki vojne.

Prvo pravilo, ki velja za vse proizvajalce, je, da morajo v proizvodnem procesu narediti čim manj odpadkov, biti morajo nenevarni in primerni za predelavo. Na slednje in sploh na to, kam z odpadki, je treba misliti že pred začetkom tehnološkega procesa. Predelava odpadkov, torej reciklaža, je lahko osnova za kakšno drugo proizvodnjo in v Evropi je to že kar donosna dejavnost.

Nevarni odpadki so pod posebnim nadzorom, nasploh pa je vse odlaganje odpadkov strogo nadzorovano in vodeno s skrbno dokumentacijo, ki jo dobijo vsi udeleženci v procesu odlaganja odpadkov. Za ta proces je neposredno odgovoren predsednik pokrajinske vlade.

Evropa je gosto poseljena celina, zato je odlagališča za odpadke, posebno nevarne ali večje količine, težko najti. V Nemčiji odlagajo odpadke v opuščene ali pa tudi še žive rudnike soli, gline, kamna in tudi v premogovnike. Za odlagališča uporabljajo tudi površinske deponije, vendar je težko zagotoviti tesnost, zato je prihodnost v odlaganju v jamske prostore. V raziskave in projekte o primernih lokacijah je bilo dosedaj vložena veliko denarja in znanja.

Predavatelj je predstavil nekaj rudnikov v Nemčiji, v katere odlagajo toksične snovi, ter prikazal načine odlaganja odpadkov, skladiščenja, zapiranja prostorov in, zanimivo, ponovnega transportiranja odloženih materialov na površino, če je bil za določen odpadke izdelan način drugačnega skladiščenja ali celo uničenja. Ob koncu je predstavil tudi uporabo nekaterih odpadkov v procesu rudarjenja za zapolnjevanje jamskih prostorov, torej načina, ki ga poznamo tudi v našem premogovniku.

Premogovnik Velenje in TEVE Varnost

Ob poslovnih tudi športni stiki

V soboto, 16. maja, so se v Zagorju ob Savi na športnem in družabnem srečanju osmič zapovrstjo srečali predstavniki elektro dejavnosti našega podjetja in podjetja TEVE Varnost iz Zagorja ob Savi. To tradicionalno srečanje se vsako leto zgodi dvakrat, in sicer spomladi v Zagorju in jeseni v Velenju. Bilo je športno srečanje, kar pomeni, da so predstavniki obeh podjetjih sestavili ekipe za mali nogomet in odigrali dve tekmi. Po vsakoletnem uspehu Velenčanov, našim tokrat ni šlo najbolje, saj so prvo tekmo izgubili z 1:3, drugo pa s 3:5. Seveda pa tudi na tem srečanju, kot na mnogih podobnih, ni šlo zgolj za mali nogomet in njegov rezultat, temveč za druženje. Obe podjetji sta namreč v prvi vrsti poslovno povezani. Kot je povedal Borut Drnovšek, direktor TEVE Varnosti, se nogometna tekma in njen izid slej ko prej pozabiti ali postaviti v ozadje, ostanejo pa prijateljstvo, poznanstvo in poslovne vezi, ki so ključ do uspešnega dela za ene in za druge.

Kaj pa o srečanju menijo predstavniki našega podjetja? Tehnični vodja remonta in vzdrževanja v elektro dejavnosti Ivo Kac, ki je duša teh srečanj, in vodja elektro dejavnosti Branko Fošner sta povedala, da s podjetjem TEVE Varnost poslovno sodelujemo že 30 let. Podjetje, ki je od lani v večinski tuji lasti - 91-odstotni lastnik je namreč nemška firma Barlian - je edina slovenska proizvajalka elektro opreme za rudarstvo v protiekspluzijski zaščiti.

Naš premogovnik v njej kupi dve tretjini potrebne stikalne opreme in rezervnih delov, eno tretjino pa je uvozimo. S podjetjem sodelujemo tudi v tehničnem smislu, saj je naš premogovnik v bistvu poligon za opremo, ki jo proizvaja TEVE Varnost, mi pa opremo preizkusimo, ocenimo in svetujemo izboljšave. Sodelovanje med TEVE Varnostjo in našim premogovnikom je zelo zanesljivo za obe podjetji, in prav gotovo k takšnemu uspešnemu sodelovanju prispevajo tudi neformalna srečanja tistih, ki v obeh podjetjih neposredno izvajajo posle. /dk in dj/

O zemlji na dan Zemlje

Inštitut za ekološke raziskave
ERICo predstavil delo v letu 1997

Predstavniki Inštituta za ekološke raziskave ERICo so 22. aprila, na svetovni dan Zemlje, na razširjenem kolegiju direktorja predstavili svoje delo v letu 1997. Ustanovitelji inštituta so naše podjetje, TE Šoštanj in Inštitut Jožef Stefan s po 30-odstotnim lastniškim deležem ter z 10-odstotnim deležem podjetje ESO Oprema v stečaju. Direktor ERICa je mag. Franc Avberšek, njegova namestnica pa dr. Cvetka Ribarič-Lasnik. V ERICu je sedaj zaposlenih 27 raziskovalcev, delovno področje pa imajo razdeljeno v tri oddelke: za raziskovalno dejavnost, za tehnološke storitve ter za izobraževalno dejavnost in prenos znanja.

Inštitut ERICo je zrasel iz raziskovalne skupine, ki je bila pred več kot desetimi leti oblikovana v tedanjem sozdu REK, glavni- no svojih raziskav pa je dolga leta opravljal za premogovnik in termoelektrarno. Zdaj se povečuje njihov delež opravljenih del tudi za druge uporabnike, njihovi načrti pa so, da bi prerasel vsaj v regionalni raziskovalni inštitut.

Največ storitev še vedno opravijo za TE Šoštanj - kar 47%, četrtno za naše podjetje, okoli 6% pa za TE Trbovlje in Toplarno Ljubljana, za različne občine, nekaj prihodka pa dobijo tudi od Ministrstva za znanost in tehnologijo (predvsem v obliki opreme in subvencioniranja šolanja mladih raziskovalcev).

Raziskujejo stanje zraka, tal, vode, živalskega in rastlinskega sveta v Šaleški dolini, z rezultati raziskav opozarjajo na probleme, poslabšanja in izboljšanja stanja ter predlagajo ukrepe. Nekaj teh so predstavili tudi na omenjeni predstavitvi vodstvu podjetja.

Predvsem ugotavljajo, da premogovnik in termoelektrarna nista več najhujša onesnaževalca okolja v dolini, zato bo treba posvetiti večjo pozornost drugim panogam industrije in drugim dejavnostim, na primer kmetijstvu, malemu gospodarstvu, tudi razvijajočemu se turizmu. Poudarili so velik pozitiven vpliv saniranih površin v sklopu TRC Jezero za razvoj novih živalskih in rastlinskih vrst v sklopu Krajinskega parka Škale.

Posebna raziskava je ocenila vplive zapolnjevalnih past, ki jih v premogovniku vtiskamo v staro delo, na okolje, v ERICu pa so pripravili tudi projekt dovajanja čiste vode v Škalsko jezero. Prav pri očiščevanju jezer smo v Šaleški dolini v zadnjih letih dosegli izredno dobre rezultate in te v ERICu zdaj predstavljajo učeči se mladini po vsej Sloveniji.

Na vprašanje v razpravi, kam med onesnaženimi ali čistimi okolji umestiti Velenje in Šaleško dolino, niso mogli dati natančnega odgovora. To pa iz preprostega razloga, ker je okolje v Šaleški dolini zelo

raziskano, drugi deli Slovenije pa mnogo manj. Pomembno je to, da se je v desetih letih okolje v dolini zelo izboljšalo, da njegovo stanje neprestano spremljamo in odpravljamo negativne učinke industrijskega razvoja.

Diana Janežič

V ERICu so pripravili tudi projekt dovajanja čiste vode v Škalsko jezero. Prav pri očiščevanju jezer smo v Šaleški dolini v zadnjih letih dosegli izredno dobre rezultate in te v ERICu zdaj predstavljajo učeči se mladini po vsej Sloveniji.

Franc Škarja, upokojeni vodja obrata Jama Preloge

Največja vrednota je poštenost!

Franc leta 1972 kot nadzornik na študijskem odkopu s prvim podporjem Dowty (zgoraj) in Franc sedaj z maketo sekcije Dowty 4100, darilom sodelavca Janka Karata, ki bo krasila rudarsko spominsko sobo (spodaj).

Imate malo časa? Pet, deset minut? Potem le sedite in preberite tole. Ne veste, zakaj bi? Če že ne zaradi radovednosti, pa zato, da se boste spet enkrat zavedli - in potem spet pozabili - kako vsak človek zase živi pomembno življenje, kako poseben je vsak, kako vsak, ki gre skozi prostor, tam nekaj pusti in vzame nekaj s seboj...

Lahko bi začeli kjerkoli: pri rožah, dolgoletnem vodenju Jame Preloge, na katerem od sprehodov, izletov, pri družini. Lahko bi začeli tudi pri poštenju, resnicoljubnosti, pravičnosti. Ali pa bi preprosto začeli pri rojstvu.

Pa začnimo pri psu! Ime mu je Nino, je bolj bel od belega, prijazen pa tako, da me je že od daleč pozdravil. Ena nič za mene, kajti bila sem mu všeč, tako da je bil, kot se reče, "led prebit", vrata v hišo na Čopovi 7 pa odprta. In kakšni naj bi bili ljudje, ki imajo tako prijaznega in lepega štirinožnega prijatelja? Prijazni, seveda. Čakali so me moj sogovornik Franc, njegova žena Dragica - že pri imenu sva se ujeli - in njena mama Katica, k mizi pa sva potem sedla s Francem Škarjo sama, stekel je pogovor, magnetofonski trak pa tudi.

Franci je v ta naš prostor vstopil 1948. leta v Ljubljani. Tam je družina Škarjevih živela nekaj let, potem pa so očeta povabili v Velenje, mu ponudili stanovanje in tu sta Franci ter njegov brat Bojan preživela srečno otroštvo, končala osemletko, potem pa se vrnila v Ljubljano na šolanje. Franci se je na očetovo pobudo vpisal v rudarsko srednjo šolo, kasneje je tako storil še brat in postala sta rudarja. Bilo pa je takole!

"Internatskega življenja sem se hitro naveščil, zato se nisem odločil za študij, temveč za odhod v službo. Tudi brat se mi je pridružil," se spominja Franci.

"1968. leta sem začel delati v velenjskem premogovniku, na čelu. To je bila kar grenka izkušnja, saj kot mlad fant, ki je pravkar končal šolanje, nisem bil kaj preveč močan, prišel pa sem med prave silake. Moral sem prijeti za kramp, lopato in to je bilo zame težko, naporno. Vendar sem si rekel, da moram vztrajati, ostati v rudarstvu, saj sem se pač tako odločil z vpisom v rudarsko šolo.

Takrat je bilo rudarskih tehnikov še malo, zato sem vedel, da bom po tem začetnem, uvajalnem delu že dobil kakšno bolj primerno delo. Res sem bil že po sedmih mesecih prestavljen v študijski oddelek, potem pa sem postal nadzornik in to delo sem opravljal kar nekaj let. Hitro sem napredoval in postal 1976. leta poslovodja, 1980. leta sem prevzel delo pomočnika vodje Jama Preloge, 1987. leta pa vodje

Jame Preloge in to delo sem opravljal do upokojitve. Zelo odgovorno delo je to, saj rudarska zakonodaja je ostra, zahtevna."

Če Franca Škarjo poznate, potem veste, da mi je vse okrog dela v našem premogovniku, kar ste pravkar prebrali, povedal točno tako, kot je zapisano, in nič drugače. Gostobeseden ni, na srečo pa je nekoč v mladosti spoznal Dragico in lahko si mislite... Poročila sta se leta 1972, čez eno leto sta dobila hčerko Jasmino, čez tri leta pa še sina Marka. Vsi skupaj v povprečju niso prav nič več redkobesedni. Dragico lahko srečate kot prijazno tajnico v dijaškem domu, Jasmino, ki sicer študira na Pedagoški fakulteti v Mariboru, lahko slišite kot voditeljico na Koroškem radiu, Marka pa boste najlaže srečali kot študenta kje v Višji elektro šoli v Velenju.

Družina Francu pomeni veliko in vedno je bilo tako. Tudi v tistih letih, ko sta delo pri premogovniku in samoupravljanje zahtevala več kot zgolj osem ur časa na dan. Vedno je poskušal biti prisoten doma takrat, ko so ga potrebovali. In kako je sedaj - od začetka leta dalje - ko je doma cele dneve? "Dela, prijetnega dela, je dovolj v hiši in okrog nje. Dolgčas mi ni, čas pa mi kar prehitro mineva. Dan začenem, ko se zbudim. Zbudim pa se, ko se naspim, in to je okrog sedmih. Potem delam vse tisto, kar me veseli. Poleg tega se z ženo rada kam odpraviva, v planine, na krajše in daljše sprehode, večkrat tudi na plavanje v Topolšico." Tako je povedal moj sogovornik. In če se nama ne bi kasneje pri pogovoru pridružila njegova žena, jaz in vi sploh ne bi izvedeli, da je Franci strokovnjak in pol za gojenje balkonskih rož, da zna tudi kaj dobrega skuhati, da si v kleti ureja svojo sobo, ki bo polna spominov na rudarska leta. Pravzaprav kar cela družina Škarjevih živi povezana z rudarstvom.

In že smo pri spominih!

"Veliko vsega je, česar se iz let svojega dela pri premogovniku rad spominjam," je povzel Franc in nadaljeval. "Rudarski poklic zahteva velikansko solidarnost, tovarištvo, in to mi je vedno veliko pomenilo. Imel sem odlične, zanesljive sodelavce, s katerimi smo zmogli uresničevati zahtevne naloge. Lahko rečem, da sem imel srečo, ker sem našel tako dobre sodelavce. Na vse to imam lepe spomine. So pa bile, seveda, v jami včasih skoraj nemogoče razmere. Preživel sem tri požare, ki so se na srečo končali brez človeških žrtev, povzročili pa so ogromno materialno škodo. Reševanje vseh problemov pri takšnem delu je zahtevno, res pa je, da je zadovoljstvo po dobro opravljenem delu tem večje. Dogodkov, lepih in manj lepih, ki so se mi vtisnili v spomin, pa je tudi ogromno. Rad se spomnem dogodka, ki se je pripetil, ko sem bil vodja Jame Prelo-

ge šele približno pol leta. S poslovodjo sva šla po čelu, po transporterju, videl sem strelca, ki je malo dremal. Skočil sem s transporterja, da bi ga v šali malo pohvalil, takrat pa se je nekaj ton težak blok premo-ga zrušil prav na mesto, s katerega sem skočil. Udarilo me je samo po svetilki, mi jo poškodovalo, meni pa se ni nič zgodilo. Tudi poslovodja, ki je stal nekaj metrov za menoj, je odnesel celo kožo. Strelca sem potem res iz srca pohvalil, saj me je v resnici rešil pred hudo poškodbo. Takrat sem resnično imel srečo! Želim jo tudi vsem, ki zdaj delajo v premogovniku. Jaz bi se za rudarski poklic odločil še enkrat, če bi, seveda, še enkrat bil mlad."

Kaj pa bi po tridesetletnih izkušnjah Franc svetoval vsem, ki svojo poklicno pot začenjajo zdaj?

"Največja vrednota je zame poštenost," je poudaril. "Na poštenosti sem gradil vse. Tudi mladi bodo le s poštenim delom in, seveda, primernim plačilom zanj lahko nekaj dosegli. Premogovnik ima prihodnost, saj so v njem zaposleni takšni strokovnjaki, delavci, ki mu to uspešno prihodnost zagotavljajo. Verjamem v ljudi, v njihov primeren odnos do dela. Poštenost, pri delu in v življenju sploh, to je moje vodilo. To priporočam vsem mladim."

Franc o sebi pove še, da je realist, discipliniran, zahteven do sebe in tudi do drugih. Pravi, da se zaveda, da včasih tudi od ljudi zahteva kar preveč vestnosti, discipline. Takšen je bil tudi vsa leta svojega dela. Znal se je spoprijemati z raznimi problemi pri delu, ni se jim izogibal, znal je poiskati prave rešitve, pri tem pa je vedno poskušal ostati predvsem pošten do vseh sodelavcev, podrejenih in nadrejenih.

"Najraje sem slišal, da mi je vsak odkrito povedal, kar je mislil, in tudi jaz sem se z vsakim odkrito, pošteno pogovoril. Imel sem sodelavce, s katerimi sem se res lah-

ko tako pogovarjal in za vsa leta skupnega dela, razumevanje sem jim hvaležen," je Franc še enkrat poudaril.

Poštenjaku, kakršen Franc Škarja je, pa ni vedno lahko. Še zlasti ne, kadar mu pogledi, misli sežejo ven iz njegove družine in premogovnika, ven iz Velenja, in se ustavijo pri raznih dogajanjih v naši družbi, povezanih s spreminjanjem družbene ureditve. Kot ga je v prejšnjem sistemu motila pretirana zaščitenost lenuhov, ga sedaj motijo na eni strani korupcije, politične prevare, gospodarski kriminal, nepošteno hitro bogatenje nekaterih, na drugi strani pa predolge vrste nezaposlenih, premalo socialne varnosti za veliko delavcev, družin in premalo varnosti za ljudi sploh.

O vsem tem z ženo enako mislita, se pogovarjata in se verjetno tudi zaradi tega še bolj zavedata sreče v svoji družini, uspehov svojih otrok in še rajši posedita v varnem zavetju zelenja svojega doma. Ali pa se izogneta gneči, hrupu mesta, ko se odpravita na dolge sprehode v naravo, se vzpneta na nižje hribe, poiščeta mirne, tihe obmorske kraje za počitnice. Ali pa uživata vsak pri svojih in skupnih rožah ter opravkih v hiši in okrog nje, se sprostita v družbi prijateljev in dobrih sosedov in se znata razveseliti drobnih lepot, kot so, recimo, nežni cvetovi šmarnic z njunega vrta, ki zdaj lepšajo tudi moj dom. Naj jima bo takšna sreča dana še dolgo!

Dragica Marinšek

Franc in Dragica sta družinska človeka, družina jima pomeni največ.

Promocijski koncert Velikega revijskega orkestra Glasbene šole Frana Koruna Koželjskega

Sanje so se uresničile

Teško je z besedami opisati glasbeno doživetje, ki ga je novoustanovljeni 36-članski Veliki revijski orkester Glasbene šole Frana Koruna Koželjskega pripravil poslušalcem 19. aprila. Ni bil to samo čudovito izbran repertoar z domačimi in tujimi zimzelenimi melodijami in popularnimi popevkami pa pevski nastopi Edvina Fliserja, Irene Vrčkovnik, Simone Kopmajer, Gordane Hleb in slepega Draga Filača, solistični nastopi članov orkestra ter spremljave plesalcev Studia N in koroške plesne šole Devžej. Bil je to predvsem žar, s katerim so zbrani glasbeniki v novem orkestru pod vodstvom Ota Vrhovnika zaigrali.

Pravijo, da so se uresničile sanje tistih, ki so že dolgo želeli ustanoviti tak orkester in zaigrati v njem. Eden izmed teh je brez dvoma **Oto Vrhovnik**, ki četrto leto poučuje saksofon na srednji glasbeni šoli v Velenju, na Dunaju pa uči prav tako saksofon na visoki glasbeni šoli.

"V velenjski glasbeni šoli nas je kar nekaj, začeniši z ravnateljem mag. Ivanom Marinom, ki iščemo ideje, kako narediti še kaj

"To je glasba, ki jo imam rad, na katero se da zaplesati, ob njej preživeti čudovit večer. Ta glasba se vrača; med generacijo, ki ji pripadam, pa je še vedno priljubljena," je menil Oto Vrhovnik, **mag. Marin**, ki mu je v njegovih sanjah s svojo ekipo glasbenikov, sodelavcev v Glasbeni šoli in nena-zadnje prostori prišel naproti, pa je dodal: "Koncert je bil res promocijski, kar pomeni, da smo želeli ljudem predstaviti orkester, glasbo, predstaviti našo idejo, da bi v Velenju oblikovali tradicionalne prireditve, na katerih bi takšna zvrst glasbe bila značilna." Člani orkestra so učitelji glasbene šole, člani Pihalnega orkestra Premogovnika Velenje, nekdanji učenci glasbene šole. V glavnem torej domačini, vendar so študentje v Ljubljani, v Gradcu, na Dunaju ali angažirani v opernem orkestru v Mariboru. Zato je že pri vajah za tokratni koncert bilo treba termine uskladiti.

"Zahvaljujem se vsem, ki so pritegnili ideji, bili pripravljene sodelovati in se vsak po svojih močeh angažirali, da je koncert uspel. Posebej pa se zahvaljujem Viti Roškar, ki je skrbela za godalno sekcijo, in Dušanu Kranjcu, ki je skrbel za celotno ritem sekcijo," je posebej poudaril Oto Vrhovnik.

"Naš prvi načrt je bil, da ljudem pokažemo, kaj ponujamo, da nas podprejo in povedo, če si tudi oni želijo takšen orkester," je dejal Oto Vrhovnik, mag. Ivan Marin pa je z njim soglašal in dodal: "S takšnim orkestrom in odličnimi solisti v njem želimo organizirati glasbeno-plesne prireditve, kot jih poznamo v širši in daljnji okolici. To sta na primer operni ples na Dunaju ali Anin ples v Rogaški Slatini. Morda bi pri nas lahko imeli Barbarin ples v decembru, ki bi napovedal novoletne zabave. Če bodo pravi ljudje za to, torej tisti, ki bi nas poslušali, in tisti, ki bi naše nastope finančno podprli, se ni bati, da bi takšnih in podobnih prireditve Velenjčani v prihodnje ne imeli še več. Menim, da jih kot velik gospodarski in čedalje bolj tudi kot turistični kraj Velenje nujno potrebuje."

Diana Janežič

Koncert se je torej zgodil, glasbeniki so se predstavili. Uresničile so se njihove sanje, da zaigrajo v revijskem orkestru, ali pa se bodo kmalu uresničile tudi sanje tistih, ki bi ob takšni glasbi in plesu želeli preživeti prijeten večer?!

novega na kulturni sceni, popestriti družabno življenje v mestu. Ideja je prarastla v poskus, to je bil promocijski koncert novega orkestra, ki ga bodo najbolje ocenili poslušalci, jaz pa sem zelo zadovoljen. Posebej zato, ker vem, kako na hitro je orkester nastal, kolikokrat smo pred koncertom vadili, koliko dela je bilo treba za izbor skladb, pripravo notnega materiala... Vesel sem, da so bili vsi glasbeniki, zbrani v orkestru, pripravljene sodelovati, našemu povabilu so se odzvali tudi pevci in pevke."

Oto Vrhovnik v glasbenih krogih ni neznan ime, pravzaprav je njegovo ime garant za odlično glasbo. Študiral je glasbo v Sloveniji, v Gradcu in Parizu, kjer je diplomiral na saksofonu, ves čas med študijem pa je igral v manjši zasedbi plesno glasbo, evergreene.

Po čem po zdravje

Drugačen obračun sredstev za preventivno rekreacijo

Po Zakonu o davkih in tolmačenju davčne inšpekcije so stroški, ki jih podjetje nameni za preventivno rekreacijo svojih delavcev, drugi prejemki iz delovnega razmerja oziroma boniteta delavca. V skladu z Zakonom o dohodnini in Zakonom o prispevkih za socialno varnost pa mora podjetje obračunati in plačati prispevke in davke od vseh osebnih prejemkov, torej tudi od bonitet in stimulacij.

Zato direktor za kadrovske splošne zadeve obvešča vse zaposlene, ki se boste odločili za udeležbo v preventivnih programih, da bo podjetje tudi letos v osnovi namenilo **enako višino sredstev kot prejšnja leta** za izvajanje programa preventivne rekreacije, po odbitku prispevkov in davkov pa bo **neto prispevek delodajalca** posameznemu udeležencu **38.262 SIT**.

Vsak udeleženec bo moral pokriti razliko do celotne višine stroškov preventive, ki znaša **23.238 SIT**, in sicer v petih mesečnih obrokih. Prvi obrok je 5.000 SIT, drugi štirje pa vsak po 4.559,50 SIT. Boniteta bo obračunana na posebni kuverti, prvi obrok pa bo udeleženec plačal v naslednjem mesecu, ko se vrne iz preventivne rekreacije.

Boniteto morate vpisati tudi v **napoved dohodnine** ob zaključku leta. Potrebne podatke boste dobili skupaj z izpisom drugih prejemkov v letu 1998.

Obseg preventivne rekreacije se bo nekoliko zmanjšal, saj bo vseboval samo dejavnosti v Fiesi. Kljub temu in višji participaciji je želja vodstva podjetja in organizatorjev preventivne rekreacije, da spoznate nena-

domestljivo nujnost lastnega angažiranja pri ohranjanju in krepitvi svojega zdravja v programih vodenih telesnih aktivnosti.

Ker je zaradi navedenih sprememb prišlo do nekaj odpovedi prijavljenih sodelavcev, se lahko v program preventivne rekreacije **še prijavite**. Prostih je nekaj terminov spomladi in jeseni, vaše prijave pa do **konca junija** zbira **Evgen Roškar** v Beli dvorani ali prek **internega telefona 14-56**.

Odbojkarji v Kopru

10. maja smo se na povabilo Športne zveze Koper udeležili mednarodnega športno rekreativnega tekmovanja za ženske in moške odbojcarske ekipe, ki ga je ta zveza pripravila v počastitev praznika mestne občine Koper. Sodelovalo je 24 ženskih in 12 moških ekip iz Slovenije, Hrvaške in Trsta.

Iz našega podjetja sta se srečanja udeležili ženska odbojcarska ekipa in moška ekipa "Knapi".

Turnir je potekal v skupinah na izpadanje po skrajšanem sistemu na dva dobljena niza. Po dveh težkih tekmah je klonila naša ženska ekipa in izpadla pred začetkom četrtfinalnih bojev. Naša moška ekipa je igrala dobro in s svojo požrtvovalno igro dosegla visoko drugo mesto.

V Kopru smo preživeli lep dan. Malo zato, ker je bil obsijan s soncem, malo zato, ker

je bila organizacija turnirja dobra in tudi zato, ker je bilo vzdušje med udeleženci tekmovanja prijetno, športno. Želimo si, da bi se še kdaj srečali na tak način.

Ida Kumer

Iz našega podjetja sta se srečanja udeležili ženska odbojcarska ekipa in moška ekipa "Knapi".

Izlet planincev na Kočevsko

Od Goteniškega Snežnika do Mestnega Vrha

Udeleženci izleta - foto T. Žižmod

Čez Ljubljano proti jugovzhodu se je kmalu začela pokrajina spreminjati v svojevrstno, ki s svežino zelenila narave vabi v svojo bližino. Tokrat smo imeli v polnem avtobusu tudi pet osnovnošolcev; vesela sem zanje, saj pravzaprav otroci nič ne pozabijo.

Dobrodošlica na rešetu ob vstopu v Ribnico nas opozori na izdelavo suhe robe, ki je bilo iskano tržno blago. Ribnica in tudi kasneje omenjeni gradovi so bili prvič omenjeni v 13. stoletju. Uporabljali so jih oglejski fevdniki Žolneški, za njimi Turjačani in Orterburžani, ki so jim 1418. leta sledili Celjani in 1456. leta Habsburžani, nato pa različne fevdne družine. V začetku 15. stoletja je v Ribnici nastala večletna šola, ki je slovela do 2. svetovne vojne. Dve leti jo je obiskoval tudi France Prešeren.

V Kočevje smo prišli pred osmo uro. Po krajšem postanku v gostilni, kjer so se že vrteli odojki, smo se pripravili na hojo in se v spremstvu prijaznih domačih planinskih vodnikov napotili po označeni poti brigade MORIS. Hodili smo med sklenjenimi gozdnimi površinami, kjer se je 600 let ohranila nemška manjšina, ki se je leta 1942 preselila na Brežiško, nato pa v Avstrijo. Naseljenost je redka ali je pa skoraj ni. Značilne kraške globeli in podzemne jame z največ apnenca nas spremljajo ob vznožju Goteniškega Snežnika, ki je naš prvi cilj. Gora je obrobje Dinarskega gorstva. Z 1296 m visokega vrha se odpre razgled na Goteniško dolino, Kočevsko reko in Ribniško dolino ter Dolenjevaško polje. Dober srnin golaž je najboljša nagrada za naše lačne želodce. Seveda se prileže tudi kaj

tekočega. Sestopimo in se zapeljemo skozi Gotenico do vasi Koče, kjer se naučimo gozdov. Po blatni poti si oglejemo stopinje, za katere marsikdo meni, da bi bile lahko tudi medvedje. Domača vodnica nas takoj pomiri, saj pravi, da v dvajsetih letih nihče od planincev ni bil poškodovan. Tudi tokrat je vseh 300 medvedov ubiralo svojo pot. Ko tiho hodimo po pogorju Stojne, se pot počasi vzpenja, pa zopet spušča. Pod nogami je mehko listje, dan se preveša v drugo polovico. Kraške globeli v jelkinem in bukovem gozdu se zlijejo v Ledeno jamo, ki je kraška ledenica pod 50 m visoko steno. Na dnu je dvorana, ki jo preliva jezero. Iz razpok v stenah visijo umetelni ledeni slapovi. Na gozdnem razpotju se razdelimo v dve skupini: proti Jelenovem studencu in proti gradu Friderihstein, ki me je od vsega začetka najbolj privlačil.

Na slabo dostopnem vrhu je prostora le za grad, ki ga je dogradil Friderik Celjski, za svojo veliko ljubezen do lepe Zagorke Veronike z Desenic. Bila je iz vrst nižjega plemstva. Samo dve leti sta zaljubljenca uživala pogled z gradu na hrvaški Snežnik, Kočevsko dolino, Dolenjsko hribovje, Kum in v lepem celo na Kamniške Alpe in Ogušinski Klek. Knjiga **Danes grofje Celjski in nikdar več** in gledališka predstava na **celjskem Starem gradu** mi živo orišeta oba gradova. Celjskih grofov ni več.

“Žalostna in bridka je bila usoda žena, ki so jih grofje Celjski za matere svojih otrok izbirali. Oni, ki so sicer vse dobro premislili, so v svojim častihleplju prevzeti z voljo po mogočnosti, pozabili, da mora biti rod, ki svoje matere ne spoštuje, poginu zapisan”. Slabo uro hoda je čez Mestni vrh, 1034 m visok, od koder vzletajo zmajari, do Jelenovega studenca, kjer je kočja planinskega društva. Razposajena igra otrok je ob šestih uri zvečer pokazala, da smo se imeli lepo.

Na poti domov se nam je pogled ustavil na Kočevju z jezerom, ki je posledica izkopa rjavega premoga. Jezero počasi vleče turizem v te kraje. Posebnost reke Rinže so cvetoči lokvanji. Domačini poznajo legendo o zdravniku, ki je moral odditi iz kraja. Da ga ne bi pozabili, je v reko posejal lokvanje. Zelo so se razrasli.

V vasi Lužine smo se ustavili pri gostilni Tušek, kjer je majhen živalski vrt. V Velenju vtisov in idej za naprej ni manjkalo.

Vera DEBENJAK

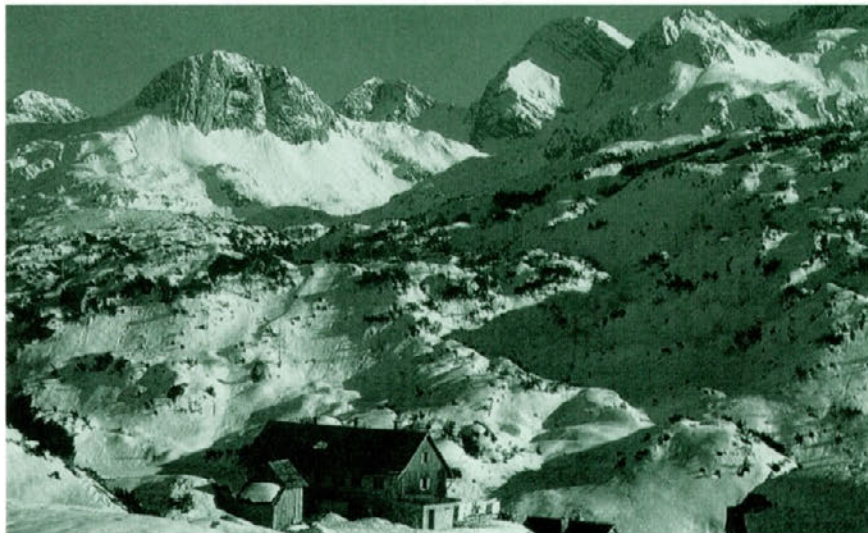
Komna – Škrbina – planina Razor – Tolmin

Pojdite z nami v kraljestvo Zlatoroga in soške postrvi!

Od Koče pri Savici (650 m), kjer je že dolga leta oskrbnica naša rojakinja Stanka Vrtačnik (sestra Zinke Kostanjšek) bomo krenili v strmino, poraslo z bukovjem. Sledili bomo serpentinam, ki so zložno speljane in oštevilčene (vseh je 66, vendar zadnjih 14 ni označenih). Pot, ki je bila pred 2. svetovno vojno cesta, po kateri so vozili tudi s konji, se po dobri uri hoda unese.

Na prelomnici je razgledni pomol, imenovan "Pri beksnu", kar pomeni, da je tod stal steber vojaške žičnice. Nadaljevanje hoje poteka po koritasti dolini, ki se imenuje Pekel. Po dobrih dveh urah in pol zmerne hoje bomo prispeli do Koče na Komni (1520 m), na vzhodu planot Komne, ki ležijo na višini 1500 - 1700 m. Pokrajina je s sosednjo Dolino Triglavski jezer zлита v neločljivo celoto. To je znamenito Zlatorogovo kraljestvo. Legende in bajke nam pričajo o navzočnosti davnih ljudstev tukaj. Bogatin, Gracija, Kal, Kuk, Kser, Komna... so imena, ki nas zazibljejo v sanje o davnih keltskih železarjih, o sojenicah in krivopetnicah, o prelepih cvetnih poljanah, ki jih je v svoji jezi razkril užaljeni Zlatorog – tako razritega reliefa zlepa ne najdeš. Komna (kdor je še ni obiskal, je gotovo že slišal zanjo) je pozimi raj za turno smučanje. Koča, ki jo oskrbuje Velenčan Franc Oblšar, je odprta skozi celo leto. Stoji na izredno razgledni lokaciji: spodaj leži kot na dlani Bohinjsko jezero, s Pokljuko na levi in Jelovico na desni strani doline; na južni strani se vleče greben spodnjih Bohinjski gora, ki ga vidimo od Črne prsti preko Rodice, Šije, Vogla, Škrbine (kamor smo namenjeni mi), Podrte gore do Tolminkesga Kuka in obeh Bogatinov, ki mejita na sedlo Bogatinska Vratca (prehod do Krnskega jezera, sicer pa nekoč državna meja). Na severu se nam pokažejo vrhovi Lepega Špičja na zahodu in Zelnarica ter Tičarici na vzhodu Doline Triglavskih jezer, med katerimi se kaže sam očak Triglav.

V koči bomo imeli enourni počitek. Od tu bomo šli po lepi stezi, ki pa ni preveč obljudena, proti planini Govnjač, kjer stojijo kot nem pomnik ruševine vojaških zgradb, katere so sicer razmetane po celi Komni. Priključili se bomo poti, ki vodi na Vogel. Pot je zelo razgibana, ponekod se rahlo spušča in nato zopet dvigne. Na naši levi strani bomo kar nekaj časa občudovali Bohinjsko jezero. Pod Bohinjskim Migovcem bomo zapustili pot proti Voglu in krenili na jug, proti prelazu Škrbina (1910 m), ki je hkrati najvišja točka na celotni poti. Na prelazu še zadnjič pomahamo kraljestvu Zlatoroga, svet se namreč prevesi na primorsko, tolminsko stran. Hoja po

mehki poti med ruševjem bo zanimiva zaradi kraških pojavov na skalah. V Koči na Razor planini (1315 m) nas bodo pričakali v poznem popoldnevu in nam pripravili prenočišče, po želji tudi večerjo (čudoviti skutini štruklji so posebnost koče). Stoji na vzhodnem delu prostrane planine Razor med starimi bukvami in je skrbno urejena. Preurejena je iz stare italijanske vojaške postojanke in jo je potres leta 1976 zelo prizadel (letošnji k sreči ne). Razgled je obširen: na vzhodu Žabniški Kuk, na severu Bohinjske gore na zahodu bližnji Tolminski Migovec, Krnsko pogorje in Matajur, na jugu pa Tolminska kotlina, Banjiška planota in Tržaški zaliv. Po prespani noči v čistih in udobnih posteljah bomo ob 7. uri krenili na zahod, proti planini Kal, se pričeli spuščati skozi vas Čadrg proti koritu Tolminke. Samo v čistih vodah Tolminke in Zadlaščice še plava in se skriva avtohtona soška postrv (tukaj so snemali tudi del čudovitega filma o Soči - Smaragdna reka). Obiskali bomo Zadlaško ali Dantejevo jamo, Hudičev most nad Tolminko, viseči most na Zadlaščici, Medvedjo glavo in še kaj... žal tudi posledice letošnjega velikonočnega potresa.

Če si kdaj pomislil, da bi rad šel v gore, pa nisi šel in premoreš vsaj nekaj kondicije ter trdne volje – to je priložnost: lepa tura, čudovita pokrajina in prijetna družba. Zato takoj pokličite Marjano Borovnik na interno številko 1351, se prijavi in plačaj, kajti število udeležencev je omejeno. Izlet bomo vodili vodniki: Franc, Marjana in Miha.

Franc Maršnjak

Izlet bomo izvedli 27. in 28. junija 1998. Zbrali se bomo pred Rdečo dvorano ob 5.30. Prvi dan bo za okrog 7 ur zmerne hoje, drugi dan pa še 4 ure. V primeru slabega vremena izlet odpade, kajti rezervna varianta ni možna. Vrnili se bomo proti večeru – vožnja bo kar dolga. Cena izleta brez prenočišča je 1800 SIT.

Atletski klub Velenje bo leta 1999 priredil evropsko prvenstvo v krosu

Veliko priznanje urejenemu okolju

Proga za kros ob Škalskem jezeru

Vsem, ki smo zaposleni v Premogovniku Velenje, ni neznano, koliko znanja in dela so različni strokovnjaki v podjetju vložili v urejanje poškodovanih zemljišč zaradi odkopavanja premoga. V mnogih letih so nastajale velike jezerske površine, njihova obrežja ter bližnja in daljnja okolica pa podoba, v kateri svoje potrebe po stiku z naravo uresničujejo sprehajalci, rekreativci, ribiči, ljubitelji konj, vrtičkarji, sodeč po zaraščenosti in živalski "obljudenosti" pa se dobro počutijo tudi rastline in živali.

Turistično rekreacijski center Jezero pa prerašča zgolj okvire "pridobivalnega območja Premogovnika Velenje" in čedalje širši krog ljudi spoznava, da je na njegovih površinah dobrodošel vsak obiskovalec, ne glede na to, kje je zaposlen in kje je doma. Mnogi Velenjčani pripeljejo svoje goste na sprehod vanj, na njegovih športnih terenih pa gostimo različna državna in mednarodna prvenstva.

Zakaj tak uvod? Zato, ker so delegati na kongresu Evropske atletske zveze v Varšavi med prvomajskimi prazniki odločili, da bo evropsko prvenstvo v krosu 12. decembra 1999 v Sloveniji, v Velenju. V sklepni izbor je poleg nas prišel še Medulin na Hrvaškem. Našo kandidaturo je v Varšavi predstavil predsednik AK Velenje mag. Marjan Hudej: "Prikazali smo 5-minutni film o TRC Jezero in perspekt

območja, s čemer smo očitno prepričali 17 delegatov iz 17 evropskih držav, da smo na ta kros dobro pripravljene. Všeč jim je bil "naravni" videz proge, razgiban teren, zelenje, drevesa, kozolca, voda. Proga je zelo primerna tudi za gledalce, saj bo možno celotno tekmovanje spremljati s tribun, pa tudi za televizijski prenos, saj zadostuje že ena kamera. Sicer pa je neposreden prenos v rokah Eurosporta, kar bo gotovo pritegnilo številne sponzorje in vse, ki se želijo predstaviti svetu.

Predsednik evropske zveze je v odločitvi za Slovenijo poudaril našo skrb za oživljanje površin, poškodovanih z rudarjenjem, našo skrb za okolje in zares profesionalno predstavitev kandidature za kros. Posebej je pohvalil progo in razmere za tekmovalce. S tem je dal veliko priznanje AK Velenje kot organizatorju in posredno Premogovniku Velenje za urejanje okolja!"

Kot rečeno, bo prvenstvo 12. decembra 1999. Na njem naj bi sodelovalo okoli 600 tekačev, trenerjev, športnih delavcev in drugih spremljevalcev iz okoli 30 evropskih držav. To bo ena izmed štirih največjih atletske prireditve, ki se vsako leto zvrstijo v Evropi, kadar, seveda, ni svetovnega atletskega prvenstva na stari celini. Do tekmovanja je še dobro leto, v Atletskem klubu pa se nanj že pripravljajo, saj se nočejo izneveriti tradiciji odličnih organizatorjev tudi največjih prireditev.

"Progo okrog jezera bomo še letos prilagodili evropskim tehničnim merilom. Preverili jo bomo 28. novembra na mednarodnem mitingu v krosu. Pravo delo bomo začeli po atletske mitingu v okviru praznovanja dneva rudarjev, imenovali bomo tudi organizacijski odbor. Dogovorjeno pa je že, da bo njegov predsednik dr. Franc Žerdin, častni odbor pa bo vodil predsednik države Milan Kučan.

Naši predstavniki bodo decembra obiskali evropsko prvenstvo v Ferrari pri Bologni, skušali pridobiti kakšno izkušnjo, obenem pa bodo tudi tam predstavili Velenje. Vsi v atletske klubu Velenje smo dobljeno kandidaturo vzeli kot darilo ob uspešnem 30-letnem delovanju kluba in potrudili se bomo, da bomo vrhunski organizatorji, "je več kot zadovoljen povedal mag. Marjan Hudej. (dj)

Ribolov

V soboto, 23. maja, so se ob Škalskem jezeru zbrali ribiči na tradicionalnem ribolovu v okviru športnih iger podjetja. Blizu sto se jih je razvrstilo ob obali jezera, ribe pa so, kot je kazalo, potonile na sredino jezera ali pa še ni bil čas za njihovo malico. Kakorkoli, niso hotele najbolj za trnke. Ribiči pa so uživali vseeno, saj ribiška sreča je opoteča in marsikateri ribič ni ribič zato, da bi ujel kakšno ribo. Tiste ribe, ki so vendarle prijele, so s svojo težo posameznike in ekipe uvrstile na lestvici takole!

Posamezniki: 1. Zvone Vincek, Priprave, 3000 točk, 2. Matej Britovšek, Zračenje, 2500 točk, 3. Bego Denič, Priprave, 2350 točk, 4. Vojko Kranjc, Elektrostrojna dejavnost, 2300 točk, 5. Zdenko Mikac, Elektrostrojna dejavnost, 1800 točk;

Ekipe: 1. Priprave 6450 točk, 2. Elektrostrojna dejavnost 4700 točk, 3. Zračenje 4650 točk, 4. Jama Škale 1700 točk, 5. Praktično izobraževanje 750 točk, 6. Jama Preloge 525 točk, 7. Klasirnica 450 točk, 8. HTZ 300 točk, 9. Transport, Jama Pesje, PLP 0 točk. /dj/

VABILO

na 7. POHOD BOSIH NA GORO OLJKO

Pohod se bo odvijal v soboto, 13. junija 1998, ob 8. uri pred gostiščem Ostrovršnik, "Hartl" v Pesju.

Pohod traja 2-3 ure, sestop je po lastni želji. V primeru slabega vremena bo pohod preložen na nedeljo, 14. 6. 1998.

Pridite, pridružite se nam, veselo bo, tudi ob harmoniki.

Informacije: Anton Štih, telefon 862-941.

Pohod so omogočili: Gostišče Ostrovršnik, Era Velenje, Sindikat Premogovnika Velenje, Gost - Arkada, pekarni Trtnik in Vodončnik, Gostišče Korošec, Jurko-Kovač, Venera s Polzele.

POCENI PRODAJ RABLJENO TERMOPAN OKNO, DIMENZIJE 120x130 in 17 NOVIH HRASTOVIH STOPNIC

Informacije boste dobili popoldan po telefonu 49 76 371.

Zahvala

Ob smrti najine drage mame

Viktorije Kregar

se zahvaljujemo sindikalni podružnici Elektrostrojne dejavnosti, sodelavcem Strojne dejavnosti in Strojnega remonta za darovano cvetje, sveče, denarno pomoč in izrečena sožalja.

sin Mirko in hčerka Irena

Zahvala

26. maja je minilo eno leto od smrti moje žene

Mirsade Kenjar.

Zahvaljujem se sodelavcem podjetja in Jame Preloge za izrečena sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti ter sindikatu za denarno pomoč.

Huso Kenjar

Zahvala

Ob smrti mojega očeta

Stanislava Špegla

se zahvaljujem sindikalni podružnici Priprav za darovani venec in sodelavcem za izrečena sožalja.

sin Stojan

Zahvala

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega moža in atija

Srečka Štumbergerja

iz Kersnikove 1 v Velenju se iskreno zahvaljujemo kolektivu Premogovnika Velenje, sindikatu podjetja, njegovim sodelavcem, prijateljem in znanecem za darovano cvetje, sveče, denarno pomoč, izrečena sožalja in spremstvo na njegovi prerani zadnji poti.

žena Marica, hčerka Nina, sin Goran s Saško

Zahvala

Ob boleči izgubi mojega očeta

Franca Lipovška

se zahvaljujem sindikalni podružnici Jamskega transporta za darovano cvetje in sveče, ožjim sodelavcem za denarno pomoč in Rudarski godbi za zaigrane žalostinke.

sin Bojan Lipovšek

Zahvala

Ob smrti moje mame

Ivanke Drev

se zahvaljujem sindikalni podružnici Klasirnice in sodelavcem za izrečena sožalja in denarno pomoč.

sin Aleksander Drev

Kaj moramo vedeti o raku

Čeprav še vedno ne vemo, zakaj se naša tkiva z neobzdrano rastjo lahko obrnejo proti nam samim, pa je zdravljenje teh sprememb čedalje bolj učinkovito. Beseda RAK še ni izgubila svojega hudega pomena, se pa o tej bolezni zadnja leta pogovarjamo manj obremenjeno kot nekoč. Vse več je takih, ki s tem, ko pravijo "imel sem raka", počasi a vztrajno rušijo predstavo o neozdravljivi bolezni. Ocenjujemo, da živi danes v Sloveniji okoli 40.000 ljudi, ki so jim v zdravstvene kartone nekoč zapisali diagnozo rak.

Slovenija sodi med dežele s srednjo visoko zbolevnostjo za rakom, število rakavih bolnikov pa

do RAK. Bodimo oprezni; poskusimo ga najti in stisniti v kot, predno se nas loti s svojimi kleščami.

Kje se rak v človekovem telesu najpogosteje javlja? Kako ga lahko odkrijemo in kaj napravimo, da bo zdravljenje še pravočasno?

Dojka

Predstavlja kar 22 odstotkov raka pri ženskah. Pri začetnem raku so uspehi zdravljenja zelo dobri, saj približno 80 odstotkov žensk preživi 5 let. Kljub temu, da je dojka dostopna pregledu, pride skoraj 2/3 žensk na zdravljenje šele takrat, ko je bolezen že napredovala. Zgodnji znak je neostro omejen, čvrst, neboleč tumor, lahko pa tudi izcedek iz bradavice.

Vsaka zatrdlina v dojki in vsak izcedek iz bradavice zahtevata takojšnjo pojasnitev procesa. Zadnja leta svetujejo pri ženskah po petdesetih vsaki dve leti preventivno mamografijo. Najnovejše raziskave se nagibajo v prid ultrazvočnim presejalnim testom. Vsekakor pa še vedno velja, da je osnovna preventiva v rednem pregledu in tipanju dojk, ob morebitnih spremembah pa takojšen pregled pri zdravniku.

Pljuča

V 22 odstotkih se pojavlja pri moških in v 5 odstotkih pri ženskah. V 80 odstotkih je posledica kajenja! Zgodnji znaki niso izraziti. Včasih se težave pojavijo le ob večjih ali nevsakdanjih naporih, lahko pa tudi v mirovanju ob posebni legi telesa. Prvi znak je praviloma kašelj. Predvsem moramo biti pozorni na kašelj, ki traja brez pravega vzroka dalj časa ter na kašelj, ki po pozdravitvi vnetja dihal ne izveni. Pogosto jutranji kašelj kadilca ni samo posledica kajenja. Včasih je lahko prvi znak tudi nenadno izkašljana kri.

Prvi ukrep je vsekakor nekadilstvo, sicer pa pravočasen odhod k zdravniku.

Ustna votlina

Povečane bezgavke na vratu zahtevajo skrben pregled ust in žrela. Kot prvi znak se javlja nelagodni občutek in včasih rahla bolečina, ki se lahko poveča ob požiranju. Pogosto opazimo tudi majhno omejeno, navadno nebolečo zatrdlino ali majhno razjedo, ki je ne smemo zametati za nenevarno afto.

Žrelo

Bezgavke na vratu so lahko prvi znak raka žrela. Bolezen se prične z bolečinami pri požiranju ter bolečinami v ušesu prizadete strani.

Grllo

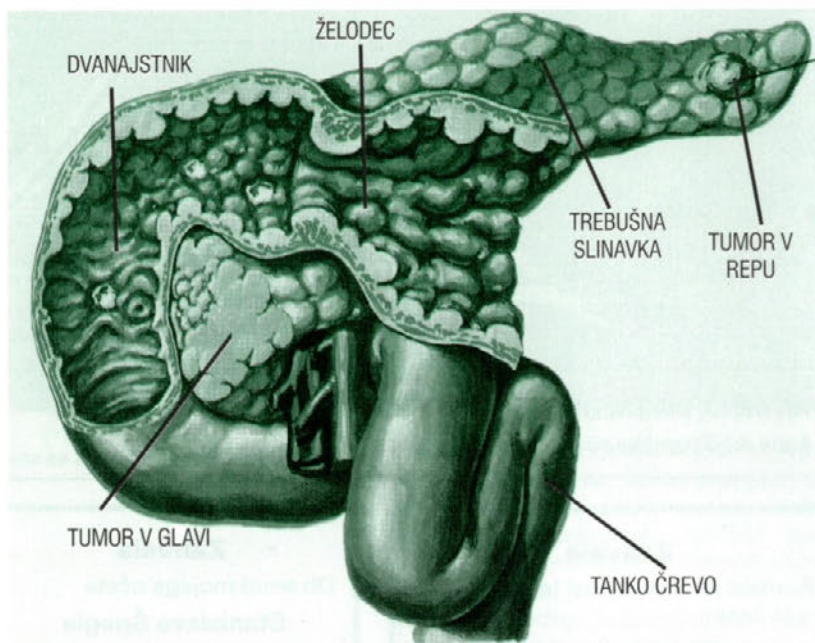
Prvi znak je hripavost, pri nižje ležečem procesu pa tudi občutek dušenja.

Požiralnik

Bolniki pogosto tožijo za občutkom tujka pri požiranju ali za nelagodnim občutkom v vratu, za prsnico ali v žlički. Poleg tega jih moti občutek polnosti med jedjo.

Želodec

Njegovi zgodnji znaki so enaki kot pri navadnih želodčnih težavah ljudi po štiridesetem letu. Javljajo se nelagodnost in napetost v žlički, spahovanje, zgaga, izguba teka, pogosta

še vedno narašča. Leta 1995 je zbolelo za rakom okoli 7.300 ljudi - 3.700 moških ter 3.600 žensk. Še vedno se večja pogostost pojavljanja pljučnega raka pri obeh spolih, pri ženskah raka dojk, pri moških pa še rakov ustne votline, žrela in grla, debelega črevesa ter rakov mehurja in ledvic. Po statističnih kazalcih bo med ženskami, rojenimi v letu 1995 kar vsaka 17. do starosti 75 let zbolela za rakom dojk. Tudi zbolevnost za malignim melanomom pri obeh spolih naglo narašča. Več rakastih obolenj pa je tudi zato, ker jih več odkrijemo, ko se šele začnjenjajo in jih je še mnogo lažje obvladovati.

Ob čedalje večji ozaveščenosti prebivalstva, hitrejši diagnostiki in s sodobnim načinom zdravljenja se tudi pri nas preživetje rakavih bolnikov podaljšuje in čedalje več je med nami ljudi, ki so svojega raka preživeli. Še posebej so razveseljivi podatki o izboljšanju tistega raka, ki prizadene predvsem mlade ljudi. Uspeh je posledica preventive, dobrega poznavanja ter zgodnjega odkrivanja procesa.

In zopet smo sami s seboj; s strahom in optimizmom; s svojim znanjem, čutili, hotenjem in željo po preživetju. Nikar ne klonimo pred bese-

slabost in bruhanje, težave pri požiranju, "ulkusne težave" ter slabokrvnost.

Jetra

Težave so pogosto netipične, saj se prično kot slabost, ki preide v bruhanje. Javlja se občutek pritiska v žlički, pogosto pa je prisotna tudi topla bolečina pod desnim rebrom.

Žolčnik

Pri bolnikih, ki imajo že dalj časa napade žolčnih kamnov, moramo pomisliti na karcinom, kadar se v manj kot mesecu dni spremeni značaj napadov. Napadu sedaj sledi kratko obdobje bolečin. Javlja se bruhanje, občutek pritiska v žlički, driska, riganje, pogosta slabost in izguba telesne teže.

Žolčna izvodila

Prvi znak je vedno pojav zlatenice, ki postopno napreduje, lahko pa se javlja tudi v zagonih. Težave pogosto spremljajo krčevita bolečina, slabost in bruhanje..

Trebušna slinavka

Znaki rakastega obolenja so odvisni od lokalizacije.

Pri procesu v glavi se zlatenica pojavi počasi, tako da jo je zelo težko ugotoviti. Prebava je upočasnjena, spremlja pa jo napenjanje in pogosta slabost.

Proces na telesu se kaže z bolečino, hitro izgubo telesne teže, zlatenica pa se pojavi šele v končni fazi. Bolečina v predelu popka se pojavi nekaj ur po jedi in je kratkotrajna. Pri ležanju na hrbtu je hujša, prav tako tudi ponoči, ko jo spremlja bruhanje. Širi se v hrbet, pod lopatico, največkrat pa v žličko.

Pri prizadetosti repa začetne težave povzročajo šele metastaze po pečici, pljučih in kosteh.

Debelo črevo, danka

Razvoj obolenja je počasen in tumor sprva le nevidno krvavi. Kar 70 odstotkov bolnikov, radikalno operiranih v zgodnji fazi preživi 5 let. Skoraj 2/3 tumorjev je v danki in so dostopni povsem enostavni preiskavi, 3/4 pa jih leži do globine 25 cm.

Rak debelega črevesa se kaže v slabokrvnosti, propadanju in včasih tudi tipnem tumorju. Javlja se zaprtje z driskami. Blato je pogosto tanjše. Prisotni so sledovi krvi ter napenjanje. Pri procesu na danki so pogoste krvavitve, izločanje sluzi ali gnoja, občutek nepopolne izpraznitve ter pogosta bolečina.

Maligni melanom

Edino uspešno zdravljenje je zelo zgodnja in zelo radikalna kirurška odstranitev. Zato bodite pozorni na pigmentne kožne tvorbe, ki srbe, spremene barvo, na površini rosijo ali prično rasti.

Koža

Več kot 90% kožnega raka se pojavi na glavi in vratu. Na nosu in licah ga najdemo v 50 odstotkih. Kot zgodnji znak se pojavljajo ranice, ki ne celijo, ponavljajoče se kraste ter vozlički, ki počasi rastejo. 95% manjših lezij odstranimo že s prvim obsevanjem ali operacijo. Vzrok za nastanek je predvsem v ultravijoličnem sevanju. Zato nikar ne pretiravajte s sončenjem! Če pa se žarkom le ne morete upreti, se skrijte za kremo z ustreznimi visokimi zaščitnimi faktorjem.

Možgani

Zgodnji znaki so odvisni od lokalizacije procesa, kasnejši pa so posledica povišanega pritiska v lobanji. Tako se pojavlja glavobol, bruhanje in zastojna papila.

Vrat maternice

Začetno obliko raka na vratu maternice lahko ozdravimo 100 odstotno. Ker bolezen v zgodnji fazi ne daje nobenih znakov, omogočijo pravočasno diagnozo le redne letne kolposkopske preiskave in citološke preiskave brisov materničnega vratu.

Vsaka neobičajna krvavitev iz rodil lahko govori za rakasto obolenje. Za rak na vratu maternice govori izcedek iz nožnice, sledovi krvi na perilu ter kontaktne krvavitve.

Telo maternice

Bolezen se javlja v menopavzi. Pogosteje obolenje ženske, ki niso nikoli rodile. Obolenje lahko spoznamo že zelo zgodaj, če smo seveda pozorni in ne zanemarjamo znakov. Zdravljenje začetnega raka je zelo uspešno. Kot prvi znak se pogosto pojavlja občasen smrdljiv izcedek iz nožnice. Na perilu opažamo manjše sledove krvi. Priča smo večjim, menstruacijam podobnim krvavitvam, ki jih spremljajo bolečine.

Jajčnik

Rak jajčnika zelo dolgo ne povzroča težav, tako da kar v 50 odstotkih ugotovimo bolezen šele takrat, ko se je razširila in operacija ni več mogoča. Od zgodnjih znakov velja omeniti le občutek teže in napetosti v spodnjem delu trebuha, ki jih spremljajo rahle bolečine.

Ščitnica

80 odstotkov obolenj se pojavi med 55. in 75. letom starosti, kar 75 odstotkov pa ga najdemo pri ženskah.

Bolezen napreduje počasi in zelo kasno tvori zasevke. Z zgodnjo operacijo je mogoče ozdraviti 90 odstotkov primerov. Napredovale oblike so dostopne zdravljenju s hormoni, radioaktivnim jodom in obsevanju.

Med zgodnje znake štejemo izolirane vozle, povečano bezgavko na vratu in hitro rast že obstoječe gošče.

Mehur

90 odstotkov tumorjev je papilarne oblike, ki rastejo počasi in kasno tvorijo zasevke. Kot prvi znak opažamo krvav urin - občasn ali stalno. Prisotne so tudi bolečine in težave pri odvajanju urina zaradi spremljajočih vnetij, krvnih strdkov ali vodene razširitve ledvic.

Ledvice

Zgodnji znaki so nestalni in nezanesljivi. Občasno lahko beležimo sledove krvi v urinu, bolečina je lahko topla - zaradi tumorja, ali krčevita - zaradi potovanja krvnih strdkov. Pogosto lahko tipamo povsem neobčutljiv tumor v predelu ledvice.

Prostata

Edini zgodnji znak je neelastičen nodus, ki ga odkrijejo pri rektalnem pregledu. Zato bi moral biti rektalni pregled obvezen sestavni del sistematičnega pregleda pri moških po petdesetem letu.

Testis

Seminom testisa je dokončno ozdravljiv pri 86 odstotkih, če ga odkrijemo zgodaj in pravilno

zdravimo. V začetku opazimo povečan testis ali pa je v njem povečan in tipen nodus. Pogosto je testis tudi boleč oziroma občutljiv.

Maligni limfom

Zgodnji stadiji imajo visok odstotek pet- do petnajstletnega preživetja. Edini zgodnji znak je povečana bezgavka, najpogosteje na vratu. Najti jih je mogoče še nad ključnicama, v pazduhah ali dimljah. Če spremembe bezgavk na vratu po antibiotikih ne izginejo najpozneje v treh tednih, je potrebna pojasnitev, ali ne gre morda za malignom.

Levkemije

Kronična mieloična: pod levim rebrom lokom lahko tipamo povečano varnico, v krvi pa je najti povečano število levkocitov.

Kronična limfatična: Prisotne so povečane bezgavke, večje število levkocitov in limfocitov.

Akutna: Pojavi se močna prizadetost, zvišana temperatura, krvavitve in slabokrvnost.

Kosti in vezivna tkiva

Bolečine v kosteh niso vedno revmatičnega izvora ali posledica osteoporoze. Za rakasto obolenje je značilno, da se bolečina stopnjuje. Pogosto se pojavijo tumorozna rača ali zadebelitev kosti, dvig telesne temperature. Javljajo se spontani zlomi ter splošno propadanje.

Otroški tumorji

Rak v otroški dobi ni pogosten, saj predstavlja le 0,5 odstotka vsega raka. Poleg levkemije so najpogostejše oblike raka pri otrocih rak na centralnem živčnem sistemu, ledvicah in simpatičnem živčnem sistemu.

Nefroblastom je lahko prisoten že ob rojstvu ali pa vznikne v eni ledvici najpogosteje v prvih letih življenja. V trebuhu lahko tipamo tumor. Otrok izgublja težo in apetit. Včasih najdemo povišan krvni tlak. Prisotna je splošna slabost, vročina in spremembe v krvi.

Neuroblastom pogosto vznikne v sredici nadledvične žleze in v simpatičnih živčnih vozlih v trebuhu. Že zelo zgodaj lahko tipamo tumor. Javljajo se slabokrvnost, motnje pri odvajanju blata in urina, vročina, splošna slabost in bruhanje.

Koliko rakov bomo stisnili v kot in uspešno ozdravili, je tako najprej in najbolj odvisno prav od nas samih. Bomo znali prisluhniti telesu in dovolj zgodaj zaznali spremembe? Smo pripravljeni o raku govoriti sproščeno in brez nepotrebnega strahu stopiti k zdravniku, da bo po opravljenih preiskavah lahko pričel s pravočasnim zdravljenjem ali pa nas potolažil z informacijo, da je bil tokraten alarm brez pravega vzroka?

Janez Poles, dr. med. spec. interne med.

Rudnik lignita Velenje

Na osnovi sklepa kolegija direktorja RLV se na

**javni licitaciji
odprodajo naslednja osnovna sredstva:**

1. LICITACIJA	IZKLICNA CENA	SKLIC NA ŠT.
Stiskalnica za veznice KD - 2128 E	959.694,60 SIT	1/jun/98
Vozilo TAM 80 A5, 8 + 1	120.000,00 SIT	2/jun/98
FIAT ZASTAVA 1107 JD	200.000,00 SIT	3/jun/98

Prometni davek v izklicnih cenah ni upoštevan in ga plača kupec.

Licitacija bo v torek, 9. 6. 1998, ob 10 uri v trgovini nekurantnega blaga pri jašku Škale. Ogled osnovnih sredstev je možen v trgovini nekurantnega blaga Škale.

Interesenti morajo vplačati varščino en dan pred datumom licitacije na ŽR št.: 52800-601-23430. Varščina znaša 10 % izklicne cene. Na potrdilo o plačilu je potrebno obvezno navesti sklic na številko. Pri licitaciji bo lahko sodeloval le tisti, ki bo s potrdilom o plačilu dokazal, da je vplačal zahtevano varščino. Če vplačnik varščine odstopi od licitacije, izgubi pravico do njenega povračila. Po zaključeni licitaciji se varščine vrnejo v roku 8 dneh z nakazilom na tekoči račun ali z osebnim dvigom.

POČITNIŠKO DELO

V našem podjetju bomo tako kot že nekaj let zapored, tudi v letošnjem poletju organizirali počitniško delo. Pri izvedbi bomo sodelovali z obema servisoma, ki delujeta v Velenju, in sicer Mladinskim in Študentskim, kar predstavlja letos novost.

Delo bo potekalo v naslednjih časovnih terminih:

- od 6. 7. do 17. 7.,
- od 20. 7. do 30. 7.,
- od 3. 8. do 14. 8.,
- od 17. 8. do 28. 8.

Še vedno velja omejitev števila 300 otrok, kolikor jih bomo na opravljanje počitniškega dela lahko največ sprejeli.

Pri izvedbi počitniškega dela ne bomo uvajali bistvenih sprememb.

Ob sprejemu bomo upoštevali naslednje kriterije :

- otroci delavcev, zaposlenih v Premogovniku Velenje,
- končan vsaj drugi letnik srednješolskega izobraževanja,
- status dijaka oziroma študenta,
- samo za dela izven jamske proizvodnje,

trajanje dela posameznika največ 10 delovnih dni (80 ur).

Če bo kandidatov preveč, bomo morali zavrniti najmlajše prijavljene dijake, torej vse s končanim drugim letnikom srednje šole.

Prošnje za opravljanje počitniškega dela bomo sprejemali osebno ali po pošti od **8. do vključno 15. junija 1998** v kadrovsko-socialni službi - upravna zgradba Premogovnika, soba št. 3.

V prošnji navedite poleg osnovnih podatkov o sebi in zaposlitvah svojih staršev tudi dva izmed zgoraj navedenih časovnih terminov, v katerih bi želeli opravljati počitniško delo. Tako bomo lažje razdelili ponujena dela med posamezne kandidate.

O vseh informacijah v zvezi z izbiro in postopkom dviga napotnic pri enem izmed zgoraj navedenih servisov bodo sprejeti dijaki pravočasno obveščeni po pošti.

Nepopolnih vlog in vlog, ki jih bomo prejeli po 15. juniju, ne bomo obravnavali.

Kadrovsko - socialna služba

MLADINSKI SERVIS
v e l e n j e

POSTANITE ČLAN NAŠE DRUŽINE

Mladinski servis Velenje je podjetje za posredovanje občasnih in začasnih del za dijake in študente.

Dijaki, študenti

Samo v letu 1997 smo Vam, dijakom in študentom, namenili **4.335.000** tolarjev nepovratnih sredstev. To dokazuje naše dobro sodelovanje z Vami, česar si želimo tudi v naprej.

Izpostava Velenje:

Trg mladosti 2, tel: 063/851-686, fax: 063/853-061
(Danijela, Katica, Melita, Ksenija)

Izpostava Slovenj Gradec:

Trg svobode 7, tel/fax: 0602/45-172, 0609/627-749
(Tadej, Melita)

Izpostava Žalec:

Šlandrov trg 40, tel/fax: 063/716-332
(Adrijana, Danijela)

Mladi mladim

POČITNIŠKA DELA ZA VAS

GRATIS KONCERTI ZA ČLANE:

koncert **Janija Kovačiča** (Mladinski center Velenje, 6. junij)

in skupine **Not The Same** (Mladinski center Velenje, 20. junij)

gledališko predstavo **Pastirjeve zgodbe** (Mladinski center Velenje, 15. maj)

koncert **Demolition group, The Stroj in Jazoo** (OŠ Slovenj Gradec 29.maj).

FOTOKOPIRANJE

AKCIJA:

10% popusta pri fotokopiranju od 11.05. do 30.08.1998

SAMO ZA ČLANE S KUPONČKI

AVTO FINEX

AVTO FINEX VELENJE, Partizanska 10, Velenje, tel.: 063 857-424, 041 645-355, 0609 640-204
POOBlašČENI PRODAJALEC IN SERVISER VOZIL KIA

NOVA KIA SEPHIA SEDAN!

Pri nakupu vozila vas čaka posebno darilo!

Izjemni plačilni pogoji:

posojila na položnice,

leasingi na položnice za fizične osebe, obrtnike, podjetnike in kmetovalce s pologom že od 11% dalje,

bančna posojila z najugodnejšimi obrestnimi merami že od T+5% dalje,

po potrebi vam uredimo kreditno sposobnost z odplačilom vašega starega posojila,

možnost testiranja vozila za več dni,

možnost menjave staro za novo.

Posebne ugodnosti za zaposlene v Premogovniku Velenje!

V juniju vam nudimo paket ugodnosti, ki zajema:

brezplačen prevoz vozila,

sofinanciranje zavarovanja pri nas kupljenega in pri nas zavarovanega vozila,

brezplačne servisne storitve v našem servisu za pri nas kupljena vozila do prevoženih 20.000 km.

Paket ugodnosti lahko izkoristite s predložitvijo tega kupona!

3. julija bomo praznovali

Objavljamo program prireditev, ki ga je za letošnji dan rudarjev, 3. julij, pripravil odbor, ki mu letos predseduje Marjan Tamše.

- od ponedeljka, 15. junija, do ponedeljka, 6. julija, razstava likovnih del šoloobveznih otrok v trgovskih lokalih Šaleške doline,
- v soboto, 13. junija, ob 19.30 v stekleni direkciji odprtje razstave likovnih del, ustvarjenih v ex-temporu '98,
- v petek, 19. junija, ob 18. uri v Glasbeni šoli Velenje odprtje razstave likovnih del Adija Pirtoška in srečanje oktetov,
- v soboto, 20. junija, ob 16.30 na mestnem stadionu atletski miting,
- v sredo, 24. junija, ob 19. uri v Glasbeni šoli Velenje predstavitev knjige Antona Seherja "Zgodovina Premogovnika Velenje II. del",
- v petek, 26. junija, ob 19. uri v Restavraciji Jezero srečanje upokojenih delavk in delavcev po lanskem 3. juliju,
- v soboto, 27. junija, ob 21. uri v skakalnem centru Velenje nočna skakalna tekma za rudarsko svetilko,
- v četrtek, 2. julija, ob 19. uri v Restavraciji Jezero srečanje delovnih jubilarov in srečanje jubilarov, članov jamske reševalne čete,
- v petek, 3. julija, ob 8. uri na Titovem trgu zbor uniformiranih rudarjev za parado in začetek parade po velenjskih ulicah,
- v petek, 3. julija, ob 9. uri na mestnem stadionu 38. skok čez kožo - slavnostni govornik bo direktor podjetja dr. Franc Žerdin, gost bo minister za gospodarske dejavnosti Republike Slovenije Metod Dragonja, ki bo podjetju podelil certifikat kakovosti ISO 9001, slavnostni skakač bo direktor Šolskega centra Velenje Peter Robida,
- v petek, 3. julija, ob 16. uri ob Restavraciji Jezero družabno srečanje delavcev in upokojencev podjetja.

Vabljeni k ogledom prireditev!

Srečno

VABIMO VAS V NAŠE LOKALE

RESTAVRACIJA JEZERO

- pestra izbira kosil
- bogata ponudba jedi po naročilu in
- izvrstne sladice

Vabimo vas, da preživite prijeten dan na lepo urejenih igriščih TRC Jezero; skupaj s kosilom boste za najem igrišč plačali le polovično ceno!

Restavracija Jezero je odprta vsak dan, ob petkih in sobotah vas vabimo na ples.

Živahni nedeljski popoldnevi z otroškimi zabavami.

Rezervacije na telefon: 854 - 493

VILA ŠIROKO ŠOŠTANJ

Vsako nedeljo vas vabimo na kosila v prijeten ambient Vile Široko. Okusne sladice vam bomo postregli na prijetni terasi.

Sprejemamo rezervacije za poslovna srečanja, poroke, družinska praznovanja, seminarje...

Rezervacije na telefon: 881 - 030

BISTRO ARKADA, Kidričeva 57, Velenje

ponuja italijanske specialitete, okusne pizze, slastne sladice.

Rezervacije za manjše zaključene skupine na telefon: 854 - 494

BISTRO OAZA

V prijetnem okolju ob mestnem stadionu ponuja specialitete z žara in okusne pizze iz krušne peči.
Telefon: 853-312, interno 1800

TURISTIČNA AGENCIJA GOST

Ni še prepozno za odločitev, kje boste preživeli svoje počitnice!

Vabi vas hotel Barbara v Fiesi, ponujamo pa vam tudi počitniške aranžmaje na slovenski in hrvaški obali, v Španiji, Turčiji, Grčiji, Italiji, na Malti...

Za tiste, ki razmišljate o jesenskih počitnicah, je že na voljo ugodna ponudba slovenskih zdravilišč.

Informacije in rezervacije na telefon: 855 - 336 in 855 - 283.

GOST
Gostinstvo-Turizem-Trgovina, d.o.o., Velenje